

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETESEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A közvélemény megnyilatkozása.

Budapest, január 26.

(—á—) Cicero egy igazi klasszikus szójátékkal jellemezte és elítélte azokat a politikusokat: *quos magis fames quam fama commovit*, akiket cselekedeteikben nem annyira a haza és nemzet érdekeiért lángoló dicsvágy, mint inkább a közönséges s. aljas önérdék irányoz. Hej, ha ez az öreg státusférfin a mi fórumainkon jelenhetné meg most, itt döröghetne ám istenigazában felháborodása miatt, ha látná, hogy közönséges párt érdek miatt mint hagyják cserben a nemzet s a magyar állam legszentebb érdekeit, és mint akarják elhomályosítani és megzavarni a közvéleményt, hogy aztán annak zavarosában a hatalom édes prédája után hálóikat kivethessék.

Az a szerenese még, hogy a közvélemény nem hagyja magát zavartatni, sőt erőteljesen reagálni kezd — amiben különben, bár akarata ellenére, nagy érdeme van a kath. nagygyűlésnek is, mely felháborítólag egyoldalú felekezeti lábra akarja leszerelni az egész magyar közéletet. Megmozdult a polgárság Aradon, Kassán, de Magyarország majd minden városában, hogy a kormány szabadelvű iránya s az egyházpolitikai javaslatok mellett demonstráljanak.

Nagyon helyesen. Az egyházpolitikai reformok behozatalát azok elkerülhetlen szükségessége miatt a hazafiság követeli, hogy Magyarország oly jogállammá alakulhasson, melyben csak jogrend legyen és ne felekezeti háborúság.

Hej, de megbélyegeznék az öreg Cicero

az ő csontig ható gunyjának lángostorával képviselőházunk azon settenkedő politikusait és pártjait, akik alantas, önző célokból éppen a *felekezeti* tüzeit lobbantgatják.

Nyilatkozzék ellenük a közvélemény mind általánosabban. Jogrendünk most a bizonytalanságnak megrendítő képét tárja elénk — ezt akarja megszüntetni s egyenlő jogokat s minden vallás egyenlőségét s tiszteletét biztosító állami jogrenddel helyettesíteni a *Wekerle-kormány*, s azért méltó minden hazafi lelkesült támogatására. Ha a kath. nagygyűlésben felvonult a javaslatok elleni demonstrációra a konzervatív s egyoldalú felekezeti politika, lépjen fel a javaslatok mellett minden igaz szabadelvű hazafi, hogy láthassa a világ az utóbbiak táborának óriási tulnyomó voltát.

Hasznos és üdvös mozgalom az, mely e reformok érdekében társadalmi akciót kíván kifejtetni. A törvényhatóságok legnagyobb része már állást foglalt: foglaljanak állást a társas körök is, mely célra egy országos gyűlés, melyet Budapesten kezdeményeztek szabadelvű katolikusok, csak előnyére szolgálhat a reformnak, ha felekezeti s nemzeti tekintetek nélkül nyilatkozik meg a közvélemény.

Éppen ezért nem helyeseljük a *protestáns* ellengyűlés összehívásának tervét, mert bár ez a reform mellett emelné is föl szavát, azt mégis, mint egy felekezet érdekében állót tüntetné fel, pedig az az összesség a haza, a nemzet érdekeinek követelménye.

BELFÖLD.

Fekete agitáció.

Legmagasabb helyen is kellemetlen benyomást tett az az eszközeiben egyáltalán nem válogató agitáció, melynek fő rangú vezetői a nemzeti kaszinóban ütötték fel a hadiszállásukat. Es pedig annyival inkább, mert az agitáció céljainak szolgálatába szegődött hírlapokban nem egyszer történt hol burkolt alakban, hol leplezetlenül czélzás arra is, hogy az egyházpolitikai reformok ellen irányuló törekvések a korona érzéseivel találkozzanak. Sőt annyira mentek már, hogy koholt legmagasabb fogadtatásokkal is megpróbálták hangulatot csinálni a kormány előterjesztései ellen. Ezekben az előzményekben találja magyarázatát az, a mit politikai körökben beszélnek, hogy a király felhívta volna az arisztokrácia egyik előkelő tagját, „mondja meg azoknak az uraknak a kaszinóban”, hogy megtiltja az ő reá való hivatkozást és azt, hogy „az ő nevét használják fel takarónak.”

Boros Beni beszéde.

— A képviselőház mai ülésén. —

A képviselőház mai ülésén a mezőgazdasági és mezőrendőri törvényjavaslat általános tárgyalása alkalmából Boros Béni, az aradi és csanádi egyesült vasutak népszerű igazgatója s a borosjenői választókerület képviselője is felszólalt. Jóllehet röviden beszélt, de a mit mondott, igen is figyelemre méltó igazolását képezte a javaslat azon rendelkezésének, mely szerint a mezőrendőri kihágások a közigazgatási hatóságok elbírálása alá helyezettnek, a mely intézkedésnek eddigi hiánya a földbirtokosság körében nagyon is érezhető volt. Az érdekes felszólalást, mely, a ház általános helyeslésével találkozott, egész terjedelmében szó szerint adjuk:

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Apró történetek.

Az anya csókja.

Fehérhabos bárány-felhők fölött a menyegző csillagos ajtajában két nő áll s kéri, hogy bebozsassák.

Kinéz a kukkantón Péter, a kapus, megkérdi kicsodák. Mikor megmondták a nevüket, végig böngészi nagy könyvpoleztát, ahol az emberek bünei és jó tettei nagy kapcsos könyvekbe vannak elraktározva, aztán elővesz egyet s kiszól:

— Mondjátok el életetek történetét, majd ellenőrzöm, hogy igazán beszéltetek-e, mert ebben a sikkasztó században ellenőrzés nélkül még az ég pitvarában sem lehet egzisztálni.

Elkezdi a nyulánk tüzes szemű barna leány:

— Nyomorban születtem, kinlódás volt az életem tizenhat éves koromig, akkor egy gazdag ismeretlen pártfogásába vett. Vigan éltél ott esztendő. Tönkre mentünk mind a tisztelet. Utolsó pénzén vette a golyót, amit ingyenyembe lőtt, hogy másé ne lehessenek.

— Szólt a másik, halavány megtört ifjú leánya:

— Szegénységben éltem én is. Amelyik

napon nem kaptam munkát, éheztem. Csábítottak fényes urak, nem hallgattam rájuk. Jött aztán egy szegény fiú, ezt meghallgattam. De az én szívem nem volt elég neki.

— Es te mást kerestél, — szólt a barna leány.

— Kerestem a Duna szöke hullámai alatt halálot. Es megtaláltam.

— Mindkettőtöket a szerelem ölt meg, így van a könyvben is — mondá a kapus — egyiket a tiszta, másikat a tisztátalan. Mondd leányom, mi tartott meg tégedet nemes lelkűnek ott, ahol a másik elbukott?

— Anyám utolsó csókja szentelte meg azomat, lelkemet.

Es erre felpattantak a menny kapui, a sápadt leány belépett, a tüzes szemű barna lehallott a bukott angyalok közé.

Három ember meg egy fél.

Az öreg Abu Hasszán kinn ült a boltja előtt, fehér szakállát néha meglebbentette a szellő, mely pipája tüstjét apró fosszányokká tépte és szerte hajigálta a levegőben a könnyű délutáni fuvalat.

Megáll előtte a kardcsörgető hatalmas Kilemán basa:

— Derék Hasszán, adj tanácsot. Ismered

azt a szöke gyaur leányt. Ott lakik a fogadóban. Szeretem, de nem akar az enyém lenni.

Nem is felelt még a bölcse, már oda lépkedett nagy büszkén Musztafa, a gazdag kereskedő.

— Derék Hasszán adj tanácsot. Ismered azt a szöke gyaur leányt. Ott lakik a fogadóban. Szeretem. De nem akar az enyém lenni.

Mielőtt még szólna Hasszán, odajárul a harmadik: Ali, a kalifa udvari tudósa:

— Derék Hasszán, adj tanácsot. Ismered azt a szöke gyaur leányt. Ott lakik a fogadóban. Szeretem. De nem akar az enyém lenni.

— Nem ám — szólt szakállát végigsimitván a bölcse — mert mást szeret.

— Ki lenne nálam hatalmasabb?

— Gazdagabb?

— Tudósabb?

— Az igaz, hogy nagyérdemes, egész emberek vagytok, hanem az a baj...

— Nos???

— A szerelem két embernek közös hatalma, gazdagsága, tudománya. Nektek magatoknak is van elég hatalmatok, gazdagságok tudománytok. Nem szorultok a szerelemre, de a szerelem sem szorult rátok. Neki olyan ember kell, akinek szüksége van — lágy szívű, formálható fél ember.

Oda nézzetek arra a fiúra, ott megy a fogadó felé. Ez az.

Mai számunk 10 oldalra terjed.

T. képviselőház! Nem kívántam az általános tárgyalásnál felszólalni, mivel úgy látszik, az eddig felszólaltak és talán a háznak minden tagja egyetért velem, hogy maga a törvényjavaslat egy közszükséglet pótol, hogy annak benyújtásával kormányunk mindenestre a mezőgazdaság érdekeinek szolgálatot tett és mivel ezek alapján előre látható volt, hogy ezen törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául el is fogadják. Mindazonáltal az előttem szólott t. képviselő társamnak beszéde elántorított ezen elhatározásomtól azért, mert megvallom, minél értékesebbnek tartom a törvényjavaslatot mezőgazdaságunk és e szerint az ország legfontosabb érdekeinek az előmozdítására, annál inkább félttem azt oly elvek behatásától, amelyek a törvényjavaslatot nagy részben — felfogásom szerint — megrontanák. Már pedig az én nézetem szerint egyik legnagyobb érdeme a törvényjavaslatnak az, hogy a kisebb kihágások ügyét kivesszi a rendes bíróságok alól, (Helyeslés jobbfelől) és azt a közigazgatási közegeknek elbárálására bizza.

En azt gondolom, hogy azok, a kik a mezőgazdasággal tényleg foglalkoznak, és nem ügyvédi vagy jogi velleitásokkal küzdve bírálgatják a törvényjavaslatot, azok igen is tudják, mily véghetetlen nagy baj az, hogy ma egyáltalán nem vagyunk képesek a közigazgatási bíráskodást igénybe venni, mivel törvényes rendelkezések a tekintetben nincsenek és mivel a felek ilyen zavart viszonyok között tényleg kénytelenek a rendes bírósághoz fordulni. Bátor vagyok megjegyezni az igen t. képviselő urnak, hogy ha ő azt az álláspontot védi, hogy minek akkor a 10 vagy 20 fős ügyeket közigazgatási bíróság elé bocsátani, midőn az azontuli ügyekkel úgy is a rendes bírósághoz kell menni, hogy viszont akkor azt kérdezhetem tőle, miért creáltak tehát a bagatell bíróságot? (Egy hang a szélsőbaloldalon. Elég rossz.) Hiszen ennek az volt a rendeltetése — és felfogásom szerint helyesen — hogy a kisebb ügyekkel ne járuljunk a törvényszékek elé. Merthiszen a mezőgazdasági, a mezőrendőrségi kihágások legtöbbjét éppen azon apró kihágások képezik, a melyek 1 forinttól 10 forintig terjednek. No kérem, minek kényszerítjük mi azt a szegény gazda embert, minek kényszerítjük a lakosság ezreit, hogy több mérföldnyi utat tegyenek meg a rendes bíróság felkeresésére az ő 2 fős ügyekkel, a mikor a közigazgatási bíróságot ott találják a helyszínen és az nekik igazságot szolgáltat. Figyelmeztetem tehát a t. képviselő urat, miként daczára annak, hogy ma a közigazgatási közegeknek ilyen hatásköre törvényben előírva nincsen, a nép a szükségétől kényszerítve mégis legtöbb ügyében azokhoz fordul és inkább kész félremagyaráztatni azt a törvényt azért, hogy bajában rövid úton igazságot találjon.

Es ez beleélté magát a népeletbe, és miután beleélté magát, igen helyesen, szükséges is volt ezt a törvényt felvenni. Nagyon jól

tudjuk azt, hogy azóta, mióta a közigazgatási közegeknek a bíráskodásnál meg volt hatásköre eltöröltetett, ebből származó számtalan bajokkal kell közéletünknek küzdenie. En tehát ezen nézetemnek kifejezést akartam adni, és habár elismerem azt, hogy a törvényjavaslatban a felebbezési hatóságok között bizonyos eltérések és diszparitások vannak, ezt mégis nem a törvényjavaslat hibájának rovom fel, hanem annak, hogy nem alkottuk meg előbb a közigazgatási törvényjavaslatot. Ez lett volna szükséges, mert akkor a törvényjavaslat egészen más elbírálásban részesülhetett volna. De miután addig várni nem akartunk, míg a t. háznak tetszik a közigazgatási javaslattal foglalkozni, miután mi mezőgazdák a törvényjavaslat égető szükségét elismertük és a jelen viszonyokkal számolva inkább a disparitást fentartani óhajtjuk, csak hogy javítsunk a helyzetünkön: igen természetes, hogy ezen törvényjavaslatnak ily alakban való benyújtásához nagyon szívesen hozzájárultunk, s azért, habár a törvényjavaslatnak e tekintetben fenálló dispositióit nem tartom egészen megfelelőeknek, azok a jelen viszonyokhoz alkalmazva elfogadhatóknak találom.

Még csak azt kívánom megjegyezni, hogy ép úgy sajnálom és hibáztatom, a mint Lits Gyula képviselőtársam, hogy a törvényjavaslat elkészítése, benyújtása és az erre vonatkozó régi törvényjavaslat közt oly sok idő telt el, de ezt nem róhatjuk fel egyeseknek, sőt a kormányunknak sem, hanem magunknak, akik mindenféle ügyekkel hosszú időn keresztül szeretünk gyakran foglalkozni, de mezőgazdasági ügyeinkkel nagyon könnyelműen bántunk el mindig. Most végre midőn a kormány azon helyzetben van, hogy a törvényhozás közbejöttével e fontos ügyekben intézkedhessek, ez által ő csak a közérzületnek és közszükségnek tesz eleget, a mely az utóbbi időben oly élesen nyilvánult. Valóban a régi időknek mulasztásai mindnyájunkat terhelnek.

Vége megjegyzem még azt, hogy azokkal, a miket az előttem szólott t. képviselő társaim a nyomósos gazdálkodásra nézve felhoztak, rokonszenvezek, e tekintetben felfogásukban osztozom, de abban a nézetben vagyok, hogy ezekre bővebben kiterjeszkedni az illető szakaszok tárgyalásánál lesz a helyén, egyelőre csak álláspontomat tartottam szükségesnek e helyen jelezni.

Igy állván a dolog, a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadom, fentartva magamnak, hogy az egyes szakaszoknál észrevételeimet megtegyem. (Helyeslés jobbfelől.)

Felhívás

Arad szab. kir. város választópolgáraihoz!

Huzamosabb idő óta foglalkoztatja a magyar közvéleményt ama reformok kérdése,

melyek a házassági jog rendezésével kapcsolatban a szabadelvű irány felé törekvés útján hatalmas lépést jelentenek.

A nemzet közvéleményének nagy többsége huszonöt éves óhajításának teljesülését üdvözölte ama törvényjavaslatok elkészítésében, melyek a hazánkban megoldatlanul állott egyházpolitikai kérdések szabályozását czélozzák. És ez nem is lehetett másként. Az eszmék, melyek oly hosszú ideig érlelődtek a megvalósításra, annyira áthatották e hosszú idő alatt a nemzet szabadon gondolkozó rétegeit, hogy azok a törvényhozás asztalára jutásukkor nem képezhetnek se vallási, se pártkérdéseket.

Nem képezhetnek vallási kérdést, mert a ki a vallást nem téveszti össze a felekezeti-séggel, tudja, hogy az állam egyetlen vallásnak a hittételeit se háborítja, midőn a házassági rendet, mint az egészséges államszervezet egy elengedhetlen követelményét, megalkotni akarja és elejét venni czélozza ama tarthatlan állapotoknak, melyek e téren hazánkban eddig s ez idő szerint is fennállanak. Az, hogy az állam a házasság megkötését és felbontását, a házasságból származó gyermekek anyakönyvének vezetését, a vallás szabad gyakorlását törvényileg szabályozni kívánja, vallásos buzgóságában nem érint senkit — tartozzék bármely vallás hívei közé — a ki a hithűséget össze tudja egyeztetni az állampolgári és hazafi hűséggel, a vallási kultuszt a felvilágosodott gondolkozással.

De nem képezhetnek politikai pártkérdést se, mert ime az eszméket, melyek valóításáról szó van, minden párt, mely szabadelvű alapon áll, egyformán tekinti közös kincsül.

Es mégis oly tünetek merültek fel, melyek aggodalmat keltenek bennünk, hogy a szabad szellem nem fogja teljesen kibonthatni szárnyait, hogy a felvilágosodás fátylájának örök fénye nem lobbanhat lángra. Hetek óta dúl a politikai élet központjában a nyílt és titkos harc, melynek czélja megakadályozni, hogy hazánk egyikét szerezhesse meg a legnevezetesebb jogcímeknek arra, hogy beléphessen a szó teljes értelmében vett modern kultur-államok sorába.

Ily körülmények között, a nélkül, hogy elfogna bennünket a szenvedély vagy erőt venne rajtunk a gyűlölet türelmetlensége, szükségessé vált, hogy a valódi szabadelvűség minden igaz barátja — imádja bár az alkotót bármely vallás cikkelyei szerint, tartozzék bár a politika sokféle egyéb kérdéseiben bármely párt kötelékébe — egyesülten emelje fel szavát és adjon kifejezést amaz érzületének, mely különösen a nemzet zömét, legirányadóbb tényezőjét: a polgári osztályt eltölti.

Arad szab. kir. város választópolgáraihoz fordulunk, hogy e szükségességgnek megfeleljen. Szegénységünkben, annyi bajunk közepette az képezi fő-büszkeségünket, hogy mindig rendithetlen hívei voltunk a szabadelvűségnek, hogy mindig előre haladni törekedtünk és sohasem támogattunk oly irányzatokat, melyek visszaesést jelentenek.

Legyünk most is, a nagy eseményekkel terhes napokban hívei, lelkes szószólói a liberalizmus eszméinek, melyek e város polgárságával teljesen összeforrtak. Nyilatkoztassuk ki, hogy egy szívvel-lellekkel hívei vagyunk ama reformoknak, melyek a törvényhozás asztalán fekvő törvényjavaslatokba foglalvák és hogy ha lehetnek ir együnknek vagy másunknak az elvek alkalmazásának részletei tekintetében eltérő nézeteink, magának a javaslatokban lefektetett elvnek törvényhozási algeendő

Apró tévedések.

Haza vetődtem a szülővárosomba. A jó ismerős, kedves, árkos, gödrös utcákon keresztül a sétatérre vetődtem. Czigányzene szólt és sok ismerős név hangzott körülötte, de az arcok mind ismeretlenek. Így változunk.

Egyszerre a mellékról a fasorba elegáns pár lép, az asszonyt nem ismertem, hanem a férfit igen:

— Szervusz — mondja ő és mondtam én.

— Barátom N., ime nőm.

— Hát a másik?!

Az önkénytelen kirobbanó szónak a törvényszék előtt lett folytatása, ahol Timboretto kisasszony, aki különben esténként a cirr-kuszban igen nagy tetszésnek örvendő mutatványával, csálás és csábítás vétségével vádolta az én nagyrabecstűt barátomat.

— Onnek van felesége?

— Fájdalom van.

— Mivel okolja meg tehát tettét?

— Uram, az én feleségem megszökött egy huszárhadnaggyal.

— A neve is olyan különösnek tetszik, csakugyan Lombvölgyi Tivadar ön.

— Bevallom, hogy nem. Kapta Demeter a nevem.

— Jézus Mária — sikoltott a vádló — a néném férje!

Ott volt tévedés, hogy Timboretto kisasszony nem viselte a Varga Juliska nevet. De azért a pör hírére megkerült az asszony és még nagyobb lett volna a patália, ha Timboretto kisasszony meg nem szökik a huszárhadnaggyal.

Füst.

Hajnalodott. A kövecses töltésen a gyorsvonat gépje ragadta a rohanó kocsikat, gomolygó szürke füst borult a harmatos virágok fölé.

Büszkén nyomta el a goromba nehéz tüst a szerény virágok lélegzetét.

— Mit akartok ti játék cifraságok? Még ti is élni akartok? Mi haszna van abból a világnak, hogy egyiktek szirma lángveres, a másiké halavány sarga? Láttátok azt a vonatott erre rohogni? Az már valami, ez dicső dolog. Nincs távolság, a tért legyőzték.

A többi hallgatott, hanem a katángkóró, ez a eszes agglegény, nem tudta szó nélkül hagyni:

— Csak azért ne légy olyan nagyra! Ezt a vonatot száz esztendő múlva már ritkaságnak mutogatják, nevetnek az együgyűségén, de a természet szépségeinek mindig fog örülni az, akinek szíve van.

HAMVAS JÓZSEF.

szankcióját elengedhetlen szükségnek tartjuk a törvényes alapot, a társadalmi rend és ama kötelezettség beváltása érdekében, melyet 1848-al szemben 1867-ben vállalt magára a dicső vívmányok fejlesztésére hivatott njabb nemzedék.

Hogy ez érületünket kifejezzük és meggyőződésünknek minél impozansabb, tiszteletet parancsolóbb alakban adjunk hangot, felbivjuk Arad sz. kir. város összes választópolgárait párt és valláskülömbőség nélkül, hogy a vasárnap, f. hó 28-án d. u. 3 órakor a „Fehér Kereszt” nagytermében tartandó

választók gyűlésén

megjelenni a fentebb vázoltak értelmében hozandó határozathoz hozzájárulni sziveskedjenek.

Aradon, 1894. jan. 25-én.

Varjassy Árpád	Lendvay Sándor
Steiner Jakab	Dániel Endre
Priegl István dr.	Zátor Bertalan
Vass Géza	Mihályi Agoston
Kiss Ferencz	Kovács Jenő
Hász Sándor	Rósa József
Rozsnyay Mátyás	Balogh Jenő
Reicher Ferencz	Boross Ottó
Dániel Kálmán	Maloris Károly
Urbányi Béla	Bechnitz Abor
itj. Lőcs Rezső	Schmidt József
Pekár Károly	Iványi Gyula
Boros Vida	Dániel László
Domonkos Lajos	Issekutz Károly dr.
Institóris Kálmán	Bittó Károly
Köller János	Schannen Lajos
Abrai Lajos	Seide Károly
Edvi Ilés László	Czerny Mihály
Nesnera Aladár	Remetey F. Dezső
Lusztig Mór	Bánhidv Antal br.
Bácskay Béla dr.	Szabó Albert
Csepregy Mihály	Wallfisch Armin
Brankovics György	Kohn S. N.
Frint Lajos	Kotsuba József
Nikolits Döme	Péterffy Antal
Nagy Kálmán	Steinhardt Mór
Heinrich Sándor	Kosztka Gusztáv
Fényes Dezső	Bart Lajos
Bing Ede	Gyuresovecz Emil
Reinhardt Fülöp	Bognár Pál
Gebhart István	Czárán János
Kornay Károly	Vertán Oszkár dr.
Herman Gyula	Simon Gábor
Steigerwald Alajos	Murády Almos
Bauer Gyula	Nachtnébel Ödön
Obetkó Kálmán	Szilárd Emil
Graller Joachim	Kosztka Emil
Hoffmann Adolf	Demkó Géza
Réthy Lipót	Lengyel Lőrincz
Sugár Béla	Rosmanith Albert
Hann Alajos	Tedeschi Viktor
Schváb Aurél	Ring Géza
Preisinger József	Neuman Dániel
Brusch Alajos	Keresztes Gyula dr.
Némethy Károly	Weidenfeld István
Szontagh Géza	Kilényi János
Kugler István	Dulovics Oszkár
Maresch Gyula	Világosy János
Avarffy Ferencz dr.	Kosnyik Lajos
Bing Vilmos	Bérczy Alajos
Simay István	Prodánovits Döme
Barabás Béla dr.	Kövér Gábor
Múlek Lajos	Szondy Béla
Varga József	Molitorisz Gusztáv
Mádai Mátyás	Ortutay Gyula
Niedermayer Tob.	Ottubay Károly
Dancs Ferencz	Török Lajos
Kovács Vincoze	Szalay Károly
Somogyi Agoston	Tishti Lajos
Fischer Antal	Záray Odón
Wagács Agoston	Duffner József
Csik János	Mattuscheck János
Vangyel István	May Jakab
Dr. Tolnai János	Rákoczy Zoltán
Gutzjahr Mihály	Székely János
Habereger György	Sziz Sándor
Bonts Aurél	Grósz Károly
Boros Béni	Grósz Bernát
Regedüs László	Riegler Nándor
Geiger Ernő	Klauber Zsigmond
Ingéraszek Lajos	Dr. Bedeus Károly
Halmay Andor	Lankfeld Győző
Vizy István	Dr. Sallay Béla
Pap Lajos	Csécsei Imre
Végh Aurél	Nagy Sándor

Szillassy József
Krausz Jónás
Matavovszky Rezső
Federer Ferencz
Rónay István
Gyulay István
Benedek
Simon
Földes Antal
Bartl
Pap E.
Vannay János
Ravasz Imre
Pohl Károly
Becsey
Ormos Péter
Hauzer Károly
Grünwald Ferencz
Zemplényi Sándor
Bohus István
Szontagh Gyula
Dr. Marschall Lajos
Dr. Schöpkesz Ede
Vásárhelyi Béla
Szentpétery Antal
Dr. Institóris István
Dr. Tisch Mór
Kristyórá János
Wadovszky Gusztáv
Dobiásch József
Földes Kelemen
Horváth Andor
Avarffy Géza
Wéger József
Gellényi Ernő
Isztray Géza
Scheinberger Mór
Pollák I.
Pálfi Sándor
Szathmáry István
Bruckner Lajos
Joánovits Antal
Márkus Lajos
Schwell Gusztáv
Scheer Nándor
Eckhart Ede
Wertány Simon
Zöldy Jenő
Böhm Adolf
Konsitzky József
Kresz Ferencz
Assael Herman
Reicher Kálmán
Bánfalvy Ede
Böhm Lajos
Tiszay Kálmán
Reisinger Sándor
Urbán Iván
Martin György
Glaser Jakab
Erdmann Viktor
Maglshaller Adám
Leitner Ernő dr.
Grimm Gyula
Náder József
Rosenberg Sándor dr.
Himpfner Béla
Kövesdi Ignác
Kömendy
Máday János
Hasunger Ferencz
Csaphay István dr.
Kara Győző
Székely Salamon
Vörös Vidor

Faragó Sándor
Fejér Gyula
Eles Armin
Ernyei Gyula
Dratsai Lajos
Tones Ede
Novotny Lajos
Weil Alajos
Biltner József
Gömör Gyula
Karátsonyi Antal
Ring Lajos
Pöltzl Miksa
Limbek Károly
Sonn József
Andrényi Károly
Milling Mátyás
Scherhag Jakab
Scherhag Henrik
Vojtek és Weisz
Ring Zsigmond
Rimer Ede
Hamedli Ferencz
Gruber Sándor
Nagy Farkas
Dr. Steinitzer Pál
Wechsler József
Löwinger Gyula
Valenta András
Krauze Károly
Ménesy Antal
Pietrak József
Babes Gyula
Gaal Vincze
Gólya Béla
Grusz Márton
Miana Lajos
Leitner György
Szathmáry László
Mancu Miklós
Szentgyörgyi Béla
Hollósy István
Dr. Schusztter Henrik
Dr. Schusztter Illés
Szikes János
Vaszi György
Mátyás Mihály
Dr. Vas Sándor
Dr. Székely Lajos
Dr. Weisz Gyula
Meistrovich János
Lőcs Rezső
Dengel József
Petrovits Mihály
Singer Abert
Hajek Antal
Ötvös Dániel dr.
Lukácsy Lajos
Sütő József
Magyari Ferencz
Remetey István
Telmányi Emil
Grosz Károly
Lejtényi Sándor
Polgár János
Kohlbauer Ferencz
Scholcz R.
Pókász Imre
Kertay Ede
Szondy János
Posgay Lajos dr.
Varjassy Árpád
Sarlot Domokos
Salacz Gyula

sem említette Abrányi Kornél nevét. Bizonyosság erre a „Magyarország” közlése, amely fültanu előadása alapján írta meg az incidenset abban az értelemben, a miniszter mondja. Bizonyosság erre Farkas Balázs imitt felmutatott levele, melyben kijelenti a leghatározottabban, hogy ő Abrányi nevét ajkára se vette. De bizonyosság az is, hogy ő volt éppen az egyedüli, aki Abrányi mentelmi jogát nem tartotta felfüggesztendőnek pártjában is mondta többeknek, hogy ne függeszték fel a mentelmi jogot. (Felkiáltások: Ugy van!) Ilyen körülmények között tehát nem is lehetett szándéka Abrányit megnevezni. Felkéri tehát Hockot nyilatkozásra, egyben azonban figyelmeztet arra, hogy vetkőzzük le az idegességet, mert a bekövetkező, nehéz, izgalmas napok alatt nehéz lesz az ügyek tárgyalása, ha ezt nem tesszük. (Általános helyeslés.)

Hock János az egyenes provokálásra készséggel nyilatkozik. Minden tévedést, ha azt belátja, kész korrigálni itt a ház előtt is. De itt történeti jelenetről van szó, s abban a meggyőződésben van, hogy Urányi használta Abrányi nevét. (Nagy zaj. Ellenmondások.) Nem vonja kétségbe a hivatkozott tanukat, de ő maga előadását tartja megfelelőnek. Mindamelllett Urányi imenti beszéde után koncedálja neki azt, a mit állit és nem tartja szükségesnek, hogy ehhez a kérdéshez többet szóljon.

Olay L. kénytelen kijelenteni a kintlevő Farkas Balázs nevében, hogy igen is Farkas Balázs szóló előtt is a leghatározottabban kijelentette: Urányi a szóban forgó incidens alatt egyetlenszóval sem célzott Abrányira. (Zajos élénk helyeslés.)

Ugron Gábor nem a kérdéshez szól, de szól arról, hogy az újságoknak hivatalos titkokat újabb elméletek szerint nem szabad közölni. Itt parlamentáris napokat élünk, itt nincs titoknak helye, s a miniszteriumnak ügyeiben járja a nyilvánosság, mert az országnak tudnia kell, hogy itt mi történik. Egyes emberek kiváltságosak a kormányzati hírek megszerzésében s a N. Freie Presse konzult tart, aki vel itt kormányfőink sugnak-bugnak s magyar embernek Bécsből kell megtudni, hogy mi történiük. A sajtóiroda arra való, hogy informálja a magyar lapokat.

Wekerle Sándor miniszterelnök nem vitatkozik a hivatalos titkok közölhetősége felől. De mert szóba hozott a sajtóiroda, reflektál arra. A sajtóiroda hivatása az, hogy informáljon minket arról: mit irnak a lapok rólunk? Újabban hivatásossá tettük azt is, hogy a külföldöt megfelelően és helyesen informálja viszonyainkról. (Helyeslés.) Ez a sajtóiroda hivatása. (Zajos helyeslés.) Ami pedig a kormányzati híreket illeti, azt a lapok pártkülömbőség nélkül megkapják. Más kérdés az, hogy mi a felfogásunk a sajtó informálásáról? A képviselő ur úgy informálja a maga sajtóját, amint akarja s ehhez nincs szavunk, mert ez joga. De ugyanazt a jogot ne vitassa, mert nem vitathatja el a kormánytól és pártjától se. Az is úgy informálja a saját lapjait, amint azt a maga ügyeire nézve szükségesnek és helyesnek tartja. Ehhez meg aztán Ugron Gábornak nincs semmi köze. (Élénk helyeslés és tetszés jobbfelől.)

Ugron Gábor igazat ad abban Wekerlenek, hogy ő nem tudja, mit tesz a magyar sajtóiroda, de látja azt, hogy egy kopott publicista cikkekkel megjelentek az összes kormánypárti lapokban, ebből látható, hogy mit csinál.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, január 26.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perczel Dezső, Eszterházy, Pap Elek.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Bethlen.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Barcsay Kálmán három heti szabadságot kér. — Megadták.

Urányi Imre reflektálva a legutóbbi ülésen közte és Hock között lefolyt jelenetre, kijelenti, hogy ő igaztalanul vádolták. Hivatkozik arra, hogy ő abban a jelenetben egy szóval

a sajtóiroda. Arra kéri a kormányt, hogy ne favorizáljon külföldi lapokat, hanem méltányolja a magyar lapokat pártkülönbség nélkül.

A kérdés fölött a ház napirendre tért.

A mezőgazdasági és mezőrendőri javaslat.

Kabos Ferencz előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot, amely régi hiányt van hivatva pótolni s amelynek üdvös kihatását gazdasági életünk fejlődésére előre lehet látni. (Helyeslés.)

Lits Gyula a javaslatot pártja nevében általánosságban elfogadja, mert igazat ad az előadónak abban, hogy ez a javaslat régi óhaj s szülő pártja nem akarja utját állni annak, hogy az a régi óhaj megvalósuljon. De mindjárt eleve ki kell jelentenie, hogy ebből az általános pártolásból nem következnek az, hogy helyeslik a részletes intézkedéseket is egytől-egyig. Ellenkezőleg: van a javaslatnak nem egy olyan propositiója, amelyekkel nem értenek egyet s amelyeket ha meg nem korrigálnak, úgy szóló és pártja a javaslat harmadik felolvasásánál nem fog hozzájárulni. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Vásárhelyi László: A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvényjavaslatnak általánosságban hivatása, hogy a gazdasági fejlődésnek, mely rendszerint igen lassu léptekkel szokott haladni, tért nyissunk és elhárítsuk azokat az akadályokat, a melyek annak utját állják. Ugy ezen elvnek, mint a tulajdon iránti köteles tekintetnek hódol a törvényjavaslat 1 §-a, midőnkimondja, hogy földbirtokát a törvénykorlátai közt mindenki szabadon használja.

Amde midőn egyfelől a tulajdon feletti szabad rendelkezést megadja, ugyanakkor másfelől a közbevetett fentartás korlátait a 2-ik §-ban annyira kibővíti, hogy a szabad használatot valóban illuzóriussá teszi, a közgazdasági fejlődésnek pedig áthághatatlan gátat épít, mert ismerve népünk konzervativizmusát, a változott viszonyok követelte haladás elleni makacs ellenszenvét, bizony merek következtetni belőle arra, hogy a birtokrendezések ez által beláthatatlan időkre fognak elhúzódní. A mezőgazdaság terén a törvényhozás tulságos gyámkodását nem tartom kívánatosnak és úgy a törvényhozásnak, mint a kormánynak közreműködését inkább csak a célra vezető törekvések támogatására tartom szükségesnek, ezért a földbirtok gazdasági használatának korlátozását csak is a feltétlenül szükséges határok közé szorítanám. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbalon.) Különösen nem tartom megengedhetőnek azt, hogy a nyomásos gazdálkodás szemben az egyes törekvő, a helyzet követelményeit belátni tudó gazda hajlandóságával a birtokosoknak a birtokarány szerinti többsége által kötelezővé tésessék. Ezen álláspont elfoglalására engem úgy a birtokjogi, mint a közgazdasági érdekek utainak, mert birtokjogilag a gazdálkodás olyan közössége, a minőt a javaslat kontemplál, melyet nyomásos gazdálkodás hiveinek a birtoklás devalválásával egyenlő azon állítása legkevésbé sem gyengít, hogy a szabad gazdálkodás esetleg a kisebbségnek a többség felett való erőszakoskodására vezetne, mert ez esetben a kisebbség csak saját természetes jogával él, anélkül hogy a többséget ez által hasonló jogainak gyakorlásában akadályozná.

A szokásra történt hivatkozása az indokolásnak csak addig respektálható, míg a magánjog követelménye azt háttérbe nem szorítja. A törvényhozásnak egyáltalában nem lehet hivatása ez egyenlő jogalapon nyert birtoklásnál a többség jogait a kisebbségé fölé helyezni és a többség vélt boldogulásának feltételét a kisebbség jogainak esorbitásával és annak pozitív kárával biztosítani.

A dolog természetében fekszik, hogy a haladás kezdeményezése nem a többség köréből indul ki, hanem a mélyebb belátású birtokosság részéről, ha tehát ezen hivatott erők érvényesülését meggátoljuk, elzárjuk a haladás útját a többség előtt is.

A mezőgazdasági fejlődés korát éljük, s mint az indoklás is mondja, az átalakulás eddig is jelentékeny. A megélhetés feltételei, a verseny még rohamosabb, a törvényhozásnak tehát el kell hárítani az akadályokat, a melyek a fejlődés útját állják.

Látjuk különben, hogy a tagosított határokkal a földnek forgalmi ára magasban kiemelkedik a nem tagosított földek forgalmi

ára fölött úgy, hogy ennek következtében némely helyütt 50%-kal emelkedik a föld ára a tagosítás folytán. Most már feltűnően találkozunk azon esetekkel, hogy a községek, mint erkölcsi testületek, vagy pedig a községi lakosság társulása utján birtokvételeket eszközölnek, a mi örvendetes jelensége a tagosított földek értékének emelkedése folytán beállott vagyonnövekedésnek, és következménye a munkaerő célszerű felhasználása által előidézett jövedelmi emelkedésnek is. Kitészik tehát ebből, hogy minden magántulajdonnak, melynek használhatósága igen különböző, akár birtoklás, akár a birtok használatában való megszorítása nagy súlyként nehezedik a tulajdonra, a mi úgy az érték, mint a jövedelem csökkenésében nyilvánul.

Eltekintve ezuttal a magán tulajdonnak e révén szenvedett veszteségétől, az ország közvagyonának nagy károsodását is előidézi ez és millióra tehető az a kár, a mely a birtoklás ezen korlátozása, és ismét millióra tehető az a veszteség, a mely a használhatóság korlátozása folytán a jövedelem csökkenésében nyilvánul. (Helyeslés balfelől.)

Végül engedje meg a t. ház, hogy gazdasági szempontból is megvilágosíthassam e kérdést. Mint már előzőleg is voltam bátor említeni, ezen ősi intézmény annak idején talán helyes volt, vagy legalább a helyzetnek megfelelő gazdasági elvekre volt fektetve, mert abban az időben a kereskedelem és forgalom fejletlensége folytán a szántás-vetés csak igen jelentéktelen gazdasági ágat képezett. Alig terjedt ez tovább mint a helyi fogyasztás szükségletének fedezésére. A szántás alá inkább csak a központi dűlők osztattak fel, a határok legnagyobb részét pedig nyomások képezték. Most azonban a használható legelők legnagyobb részét feltörték és úgy ennek következtében, mint a nagy mérvű erdőpusztítások és árízmentesítések folytán a szántóföldek megsaporítottak. A legelőhiány miatt a marhaállomány nem csak viszonylag, de számbelileg is fogyott, mert a nyomásos rendszer mellett ki volt zárva a lehetősége annak, hogy az állatállomány más irányban is előállíttassék. Ennek ellenében azt mondhatnám, hogy hiszen éppen azért van szükség a nyomásos rendszerre, mert ez által a tarlók és az ugarlegelő megnyeretnék s ennek közös kezelése mellett teljesen kihasználhatóvá válnék. De hát t. ház, helyes földmívelési elvek szerint sem a tarlónak, sem az ugarinak nem az a rendeltetése, hogy legelőt nyújtson, hanem az, hogy pihenjen a rá következő évig és akkor újra alkalmassá váljék a termésre s hogy a rendelkezésre álló idő alatt az ugarlás és a forgatás által olyan állapotba legyen juttatható, hogy újra termőképes legyen.

Beszéde további folyamán, több figyelemre méltó szempontot hangoztatva, kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Simay Gyula kifogást emel a törvényjavaslatnak a földbirtok gazdálkodási használatáról szóló szakaszai ellen, s ezeket vagy törölni, vagy módosítani óhajlja. A gazdasági kihágások büntetéséről szóló intézkedéseket nem helyesli. A törvényjavaslatot általánosságban elfogadja, de a törvényjavaslat megszavazását a szakaszoknál benyújtandó módosítások elfogadásától teszi függővé. (Helyeslés.)

Boros Beni beszédét lapunk más helyén egész terjedelmében adjuk. Utána szólott

Hajós József, a ki szerint nagy hiba, hogy a törvényjavaslat nem gondoskodik a gazdasági alkalmazottakról. A 91. és 95-ik §-okat meg kell változtatni, mert különben a gazdák politikai zaklatásoknak lesznek kitéve.

Szalay Károly sajnálattal konstatálja, hogy sem a miniszter, sem a bizottság nem foglalkozott kellőképpen a gazdasági kérdésekkel, s a javaslat több intézkedése olyan, hogy azzal nem lesz a létező bajokon segítve. A törvényjavaslatot általánosságban elfogadja. (Helyeslés balfelől.)

Bujanovics Sándor nem tartja megfelelőnek a javaslatot azokkal a bajokkal szemben, a melyek gazdasági érdekeinket veszélyeztetik. Már a cím sem jó, mert nem felel meg a tartalomnak. Vagy a tartalmat kell a címhez, vagy a címet a tartalomhoz átalakítani. A címnak a mezei földbirtokról, nem pedig a mezőgazdaságról lehet csak szólnia. A javaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Budapest, január 26. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

A vitát holnapra halasztották. Hieronymi válaszolt Horváthnak a nagyváradi botrányra, Babónak a trahomára, Visontainak az ujvidéki vágóhidra vonatkozó interpellációjára. A ház a válaszokat tudomásul vette.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 768.1 milliméter, délután 2 órakor 765.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 3.0. délután 2 órakor C° + 9.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 3, délután 2 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel borult, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

„O tempora, o mores!”

— A Linder ügyhöz. —

A „Nemzet”-ben olvassuk az alábbi hirt:

A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíj-intézete részére kaptunk ma tíz forintot, mint politikai fogadásban megnyert összeget, Hegedűs Sándor országgyűlési képviselőtől. Eljuttattuk rendeltetési helyére.

Ennek az adománynak, fogadásnak érdekes története van, mely a következő:

Mikor Linder György nemzeti párti képviselő 5000 frtos csalásának híre megjelent a lapokban, Hegedűs Sándor egy előkelő politikai társaságban azt mondotta:

— Meglátsátok, akad a nemzeti pártnak ujságja, mely még azért is, hogy egy nemzeti párti képviselő 5000 forintig megcsalta Petróvics püspököt, — Tisz a Kálmánt fogja okolni.

A társaságnak egy tagja annyira lehetetlennek tartotta ezt, hogy fogadott Hegedűssel. Miután azonban egy nemzeti párti lap f. hó 23-iki számában „O tempora, o mores!” című vezércikkében azt a tréfát, mit Hegedűs megjövendölt, komolyan elkövette, az illető fogadó ur kötelességének tartotta elvesztett fogadását megfizetni s most Hegedűs e fogadás összegét, tíz forintot, a hirlapírók nyugdíjintézetének adományozta.

Mulatságos még a dologban az is, hogy a Linder György csalásáért a „Tiszarendszer”-t éppen az a lap teszi felelőssé, a melyik nem régiben rendszert csinált abból, hogy ugyan-ezen Linder György előtt megnyitotta hasábjait arra a célra, hogy más tisztességes emberek becsületében gázoljon. O tempora, o mores!

Ez az ujság pedig a „Budapesti Hirlap”, melyben bp.-jeltű vezércikkre követte el a furcsa jezsuita-stílit.

A Linder-ügyben van különben újabb fordulat.

Az esetet — amint előre látható volt — Linder Györgynek csornai választói is élénken tárgyalják a saját körükben. Mozgalmat indítottak meg, amely oda irányul, hogy Lindert képviselői mandátumának letételére bírják. E tárgyban a csornai választókerület polgárait a következő meghívóval szólítják fel, egy január hó 28-ikán megtartandó gyűlésen való részvételre:

Meghívó. Több választó polgár nevében bátor vagyok t. ezimetet f. hó 28-án délután 2 órakor Csornán a nagyvendéglőben tartandó értekezletre meghívni.

Az értekezlet tárgyai.

1. A kerület országgyűlési képviselőjével történt s a hirlapok útján közudomásra jutott botrány megbeszélése, illetve bizalmatlanság szavazása.

2. A kerület választóinak kérvénye ez ügyben az országgyűléshez.

3. Netáni indítványok.

Csorna, 1894 január 24. Több választó nevében tisztelettel.

Szilády Dénes.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldt táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható.

— Január 27. —

Boros. — Enyhe. — Nyugaton csapadék.

Aradváros villamvilágítása.

— Az „Aradi Közlöny” tudósításából. —

Arad, január 26.

Folytatták az értekezletet. Ez a legelső, konstataálni való tény. A szünet alatt, mely a legutóbbi és a mai ülés között volt, arra használták fel Párecz István tanácsnok, hogy a megtárgyaltak alapján a szerződés tervezet szövegét véglegesen elkészítette.

A jelenlegi szerződés-tervezet ugyasólván minden részletében eltér attól a javaslatától, melyet a társulat adott be. Jelenleg felvetek olyan megállapodásokat, melyeket a multkori ülésen még nem tárgyalt le a bizottság s olyanokat, melyek az ügygyel kapcsolatosan a város érdekeinek megóvása céljából szükségesek voltak.

Az ülésről következőkben tudósítunk:

Aradváros villamvilágítási Bizottsága tegnap délután ülésen tt. Jelen voltak Párecz István elnöke mellett: Weidenfeld István a vállalat jogi képviselője, Gélyi Armin, Fényes Dezső, Virágh Lajos főmérnök, Pekár Károly, Hegedűs László, Sarlót Domokos, Stauber József, ifj. Nachtnebel Ödön.

Párecz István megnyitván az ülést, felolvassa a város és vállalkozó között kötendő szerződés-tervezet egy részének végleges szövegét, melyen a dolgok bővebb megfontolása után, saját maga is módosított. Kéri a bizottságot, hogy a szöveget figyelemmel hallgassa meg, mintán a teljesített módosítások igen lényegesek.

A bizottság kevés hozzászólással elfogadta a tervezetet, mely a város részére legelőnyösebb.

Az árakra nézve a társulat annak idején 100 watt-óránként 6 krt kért világításért és 4 krajczárt erőátviteli csatlókra. Azonkívül ki volt mondva, hogy a mennyiben a berendezett lámpákra egyenként 860 égési óra esik, 7 és fél százalék, 1100 órai égésnél 10 százalék, 2000 órai égésnél 15 százalék engedményt nyújt a társulat.

Ezt a bizottság a tárgyalások alkalmával le szállította. Így 100 Watt-óránként csak 5 és fél krajczárt fogunk fizetni világításért, s 4 krajczárt az erőátvitelért. Egyben kikötöttet, hogy a fogyasztás arányával való árleengedés mára 600 watt-óránál kezdődik és 4 százalék lesz. Ami pedig sokkal lényegesebb kikötötte a bizottság, hogy a mennyiben 4000, egyenként 16 gyertyaerejű izzólámpának évi 1000 órán át való igénybevétele biztosítva lesz, akkor a társulat az 5 és fél, illetve 4 krajczárból még tíz százalék külön engedményt ad, amellyel, hogy a többi engedmények érvényben maradnak.

További előny az, hogy az utcái világításánál 40 százalékot köteles a társulat engedni, és pedig úgy, hogy a jelenlegi petroleumvilágításnak villamvilágításra való átállításánál esetén egy 16 gyertyaerejű izzó-lámpa fénye óránként 1 egész és 6 tized krajczárnál, egy 10 gyertyaerejű lámpa pedig egy krajczárnál többbe nem kerül.

A társulat készséggel kötelezte magát, hogy mindazoknak, kik 10 lámpánál kevesebbet rendelkeznek be (tehát kisfogyasztók!) az ajánlatot külön-külön megteszi, s a mennyiben annak eredménye nem volna, alkalmazza az áram-órát, melyet azonban 10 frt helyett 5 frtban fognak számitani.

A város részére van azonkívül (a rendesen által) még 5 százalék külön engedmény is, és pedig nemcsak a saját épületeire, de minden-hova, hol a város saját költségein fedezi a világítást.

Színházunk részére a szerződés 5 százalékát biztosították engedményül, minden esetben, ha ugyan a perczentek szerint megállapított külön engedmények annyit ki nem tennének. Ha a város fizeti a színház világítását, úgy az 5 százalék előbb említett felül-engedmény ez épületre is vonatkozik.

Az áramóránál szintén kap a város a társulattól 5 százalék engedményt; esetleg egy bizonyos fogyasztási mennyiség után ötven százalékot is.

Eltérőleg az eredeti ajánlattól, még azt is kikötötte a bizottság, hogy bármily ingatlanokat szeres is a társulat saját céljaira, azok 50 év múlva ingyen és tehermentesen mennek át a város tulajdonába, holott az első javaslatok szerint tiszán a vezetéket kapta volna meg 50 év múlva ingyen, a berendezési tárgyakat pedig csak 70 év múlva.

A bizottság ma folytatja s valószínűleg befejezi a tervezet tárgyalását.

HIREK.

Január 27. Szombat Róm. kath. naptár: A. sz. J. — Protestáns naptár: A. sz. J. — Görög-keleti naptár (január 15.): Kal. János. — A nap két 7 óra 15 perczkor, nyugszik 4 óra 40 perczkor.

Szabadsgaharcsi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület. II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Beme-nét díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van aszerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Január 28. A nyomdászegylet tisztújító közgyűlése, délelőtt 10 órakor (Schreiner-vendéglő.)

Január 28. Az aradhegyaljai amerikai szőlőtelep szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor, a kereskedelmi és iparkamara termében.

Január 28. A gazdák és iparosok általános hitel-szövetkezete aradi ügyvivőségének közgyűlése, délelőtt 10 órakor (Iparosház.)

Január 31. Az arad-ecsanádi vasutak rendkívüli közgyűlése, délelőtt 11 órakor.

Február 2. Az aradi kösüti vasut-társaság közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Február 4. A Széchenyi-gőzmalom közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Február 6. A millenniumi bizottság ülése délelőtt 10 órakor a megyeházában.

— A hivatalos lapból. A m. kir. belügyminiszter, a m. kir. operaháznál és a nemzeti színháznál rendszeresített, a VII-ik fizetési osztályba tartozó műszaki tanácsosi állásra Szilágyi Lajos a m. kir. operaház eddigi műszaki felügyelőjét nevezte ki.

— Arad mozgalma az egyházpolitika mellett. Mind lelkesebb a hangulat Aradon az iránt a mozgalom iránt, melyet városunk előkelő társadalmának liberális gondolkodású tagjai indítottak a kormány egyházpolitikájával szemben való pártoló megnyilatkozásra. A vasárnapi gyűlés rendezői arról értesítik lapunkat, hogy a gyűlésen hölgyek is jelenhetnek meg, sőt a figyelmes rendezőség a „Fehér Kereszt” nagytermének két karzatát direkt a hölgyek részére tartja fenn.

— Aradi képek Jókainak. Az aradon rendezett Jókai ünnepélynek egyik legkedvesebb és legszebb része volt az a nagyszabású tabló, melyet a színházban rendeztek a nagy jubiláns regényalakjaiból. Az ünnepély rendezősége most elhatározta, hogy a tabló egyes csoportozatait fényképfelvételben megküldi Jókai Mór-nak. A felvételeket Honisch fényképész eszközli. A rendezőség felkéri mindazon hölgyeket és urakat, kik a tablóban részt vettek, hogy öt nap lefolyása alatt látogassák meg Honisch templomutczai műtermét, a hol a felvételeket egész díjtalanul fogják eszközölni. Sőt az illető hölgyek és urak is kapnak emlékül egy-egy képet abból a csoportból, a melyben szerepeltek.

— Tisztelgés a várparancsnoknál. Spiegelfeld József br. ezredes, az aradi új várparancsnok és dandárparancsnoknál tegnap délelőtt testületileg tisztelgett a helyben állomásozó honvédhuszár-tisztikar.

— Az állami kisdedóvok szaporítása. Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter jelenleg igen üdvös dolgon fáradozik. Ugyan is minden oly községben, ahol állami elemi iskola van, kisdedóvot is szándékozik állítani. A miniszter ennél fogva felhívta az összes tanfelügyelőségeket, hogy részletes kimutatást készítsenek az állami elemi iskolákról s azt hozzá mielőbb terjesszék föl.

— Beszüntetett tanítás. A templom-utczai elemi leányiskola első b. osztályában előfordult difteritisz eset miatt a polgármester az osztályban a tanítást 8 napra beszüntette.

— Szenerád a várban. Spiegelfeld József br. ezredes, az aradi vár új parancsnoka tegnapelőtt költözött be a várba. Ez alkalommal a tisztikarok tisztelegtek nála s délután 5—6 óráig lakása előtt a háziezred zenekara játszott.

— Végrehajtás nyugdíjakra. Egy felmerült eset alkalmából, midőn a pénzügyi közegek

italmérési illeték-hátraléknak fedezése céljából egy nyugdíjazott hivatalnok nyugdíj-illetményét betiltották, a végrehajtás feloldásának elrendelésével kijelentette a pénzügyminiszter, hogy az oly nyugdíj, mely nem haladja meg az öt száz forintot, kincstári tartozások fejében sem vonható végrehajtás alá.

— Iskolavizsgálat. Szondy Géza ev. ref. tankerületi iskolafelügyelő a napokban kezdi meg körutját az aradmegyei ev. ref. elemi iskolákban.

— A vasúti jegyek megszűnése. A magyar államvasutak igazgatótanácsa Janávi Gyula elnök-igazgató vezetése alatt beható tanácskozásokat tartott, több czélszerű reform életbeléptetése tárgyában. Egy irányban már nevezetes lépés történt, t. i. határozatba ment, hogy a vasúti szemesélyjegyek megszünnének. Ezentúl már nem kell a vasutnál utazási jegyet váltani, hanem minden tőzsdében kaphatók lesznek blanketták, melyekre annyi levélbéllyeg ragasztandó, a mennyibe a jegy kerül. Pl. Budapest-Bécs vonalon a III-ik osztályban 4 frt, ennyi értékű bélyeg ragasztandó a blankettára, melynek élére az utazás vonala irandó. Hogy a közönség a zónákban nagyobb tájékozást szerezzon, úgy a tőzsdéken, mint számos más nyilvános helyen zóna-táblázatok lesznek kifüggesztve. Ennek a reformnak életbeléptetésével a vasúti állomásokon be fogják szüntetni a szemesélypénztárat és az eddigi személyzet más szolgálati ágba lesz beosztva. A blankettás utazójegyek használata a közönségre nézve főleg kényelmi szempontból üdvös, míg a vasut részéről egyrészt az ellenőrzés feletle megkönnyebbül, mert a kalauz egyszerűen kéki irónnal áthuzza a felragasztott bélyegeket, másrészt pedig tetemes költségmegtakarításokat fog eredményezni a reform.

— Pál fordulása. A közmondás és a vénasszonyok azt tartják, hogy ha Pálfordulása napján köd van, az év folyamán döghalál lesz. Tegnap volt Pál fordulása és legalább nálunk nem volt köd, hanem derült, meleg idő. Tehát a hagyományos orakulumok szerint ez évben nyugodtak lehetünk, mert se kolera, sem más járványos betegség nem látogat meg bennünket. Bár úgy lenne!

— Emeleti lakók figyelmébe. A kapitányi hivatal számos emeleti lakót sújtott érzékeny büntetéssel, a miért emeleti ablakaik tisztítása végett a szobaleányukat a parkányzatra állították. Az emeleti ablakokat a parkányzatról csak megkötött oseléd tisztíthatja. A helyes intézkedés sok balesetnek veszi elejét.

— A primadonna pöre. Tiszai Dezső debreczeni színigazgató, a mi volt kedvencz primadonnánk, Somlóné Vadnai Vilma ellen tudvalevőleg kártérítési pert indított 5500 frt erejéig, amiért a szerződést állítólag nem tartotta be, és nem akart vendégszeretpelní a debreczeni színházban. Ezt az érdekes pert tegnapelőtt tárgyalták a debreczeni kir. járás-bírósnál, ahol Somlóné Rádl Ödön ügyvéd képviselte. Rádl Ödön az illetékes szempontjából emelt kifogást a sommás ügyt ellen. A bíróság ennek alapján Tiszai Dezső színigazgató keresetét illetékeség hiányában elutasította, és egyuttal elmarasztalta az eljárási költségekben is.

— Feloszlott kaszinó. A nagy lakóuri kaszinó — mint levelezőnk írja — feloszlott s 900 frtnyi alaptőkéjét egy létesítendő kórház javára ajándékozta.

— Maghiusult bál és öngyilkosság. B. Károly aradi kereskedő segéd bálba készült. A felesége tiltakozott a kimenő ellen. Összeörlentek. A fiatal asszonyt elkeserítette az, hogy akarata nem érvényesülhetett. Férje távollétében marolugot ivott. Öt évös Dániel dr. kerületi orvos jelent meg a megmérgezett asszonynál s megmentette az életnek. A férj tehát nem megy a bálba.

— Nagy lopás Soborsinban. Levelezőnk írja: Gróf Nádasdy Ferencz soborsini uradalmanál Langer Alajos erdőmester kárára mintegy 700 forintot tolvajoltak el. A tolvajlást régebb idő óta üzték. A káros a csendőrségnél bejelentve az esetet, a csendőrsparancsnok figyelemmel tartotta az erdőss alkalmazottjait. A pénztárban levő pénzek megjegyeztettek s azoknak számaint felírták. Balán Gligor erdősznek hetese feltűnő kül-

tekezése gyanút keltett. Nyomban elfogták. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy Balán Gligor az erdész pénzével mulatott. Alkulcsossal hatolt a pénztárba, onnan időnként lopott tetemes összeget. A pénz az uradalomé volt s a hiányt mindannyiszor az erdész pótolta. A pénz egy részét megtalálták a tolvaj testvérénél, Balán Nikodimnál, kinek ez a lopott pénzeket megőrzés végett adta át. A tettesek a radnai kir. járásbíróshoz kísértettek. A vizsgálat sikere Cséke József őrsparancsnok érdeme, ki igen tapintatosan járt el ez ügyben.

— A férj után. Szathmárról írják: Városunk lakosságát most ismét egy borzasztó eset foglalkoztatja. Szmetena Herman a múlt héten hirtelen elhunyt nyugalmazott kapitány neje tegnapelőtt este gyufa oldatot ivott és balkezének üteteit egészen felvágta. A szerencsétlen nő férje hirtelen elhunyt miatti bánatában akart megválni az élettől. A szerencsétlenséget először egyik barátja vette észre, ki őt meg akarta látogatni. A súlyos beteget Klein dr. honvéd ezredorvos ápolja s remélhető, hogy még megmenthető lesz.

— Zubovics Fedor afrikai útja. Zubovics Fedor kapitány, mint jelentik, megérkezett Kairóba. Azt a szándékát, hogy Slatin beyt és Neufeldet a dervisek fogságából kiszabadítja, teljesen kihivhatatlannak tartják Kairóban is. A víz kapitány minden jóakarója lebeszéli szándékáról és azok, a kik a viszonyokkal ösmerősök, kijelentették, hogy egyenesen a halálba megy. Zubovicsot azonban semmi sem retenti vissza és el van tökéltve, hogy tervét végrehajtja.

— A szatmári hármass rablógyilkosság. Új Borbála és szeretője Francz Pál, a kiket a szatmári hármass rablógyilkosság elkövetésével gyanúsítanak, még mindig konokul tagadnak. E helyett a vizsgálat meglepő sikerrel járt el a gyilkosság ügyében. A törvényszéknek erős volt a gyanuja, hogy Nagyné is Új Borbála és szeretője gyilkolták meg. Új Borbála tegnap hosszas kihallgatás után töredelmesen bevallotta, hogy az özvegyet ő fojtotta meg, s ebben egy Morvay Jánosné nevű asszony segített neki. Míg a gaztettet végrehajtották, Francz Pál a kapu alatt őrt állott, de a gyilkosságban tényleg részt nem vett. A rendőrség a vallomás alapján tegnap Morvayné is elfogta.

— Hogyan segít Munkácsy a rossz világitáson? Azt felelhetnők reá: bravúrosan. A „Honfoglalást” ugyanis a mester egészen átfestette s mély perspektívát és élénkebb koloritot vett belé, s néhány nap óta a párisi „Galerie Petit”, udvarhelyiségében van kiállítva. Midőn tegnap Munkácsy megtekintette kiállított művét, nem találta a világitást megfelelőnek és ezért az udvar tejüvegfedelét darabokra tördeltette. Ez a művelet ugyan nyolczezer frankjába került a művésznek, de viszonzásul megvan a kárpótlása, hogy a kép világitása most már teljesen megnyugtatta őt. A festményt nagy közönség nézi s tegnap délután Carnot elnök is megtekintette Munkácsy művét.

— Az aradi heti vásárt a jövő héten nem pénteken tartják meg, hanem csütörtökön mivel péntekre ünnep esik. Figyelmébe ajánljuk ezt különösen a vidéki vásárosoknak.

— A Linder-Petrovics ügy a szerb sajtóban. Valamennyi újvidéki lap röstelkedve szól az esetről s a szinódus által megválasztott budai püspöknek úgy meglepedezését, mint együgyűségét élesen itéli meg.

A Branik szegényli a dolgot, úgy is mint szerb, úgy is mint gör. kel. vallásu, mert a botrány arcúlvágása a szerb egyháznak is. S még szerencse, hogy várakozni nem tudás türelmetlenségéből eredt véletlen folytán az ügy kiderült s a szerbség meg lett mentve egy oly főpaptól, a ki a megvesztegetés ocsmány erkölcséhez fordult. Petrovics püspöksége mindörökre elveszett. A szerb pátriárkának ez már a legfelsőbb helyről is ki van jelentve. A pátriárka fel is mentette Petrovicsot a budai egyház meggyemendatárinsitisz-

te alóls Telcski arkimandrita (a szinódus püspökjelöltje) foglalja el valószínűleg legközelebb az ő helyét. A kompromittált választott püspök ügyét a szerb püspöki zsinat veszi tárgyalás alá. A megüresedett budai püspökséget egyelőre nem fogják betölteni. A másik megválasztott: Opasices azonban bács-megyei (újvidéki) püspöknek meg fog erősíteni. A Zasztava is szegyenkezve vesz tudomást Petrovics Geraszim esetéről s őt mindörökre minden főpapi méltóságra és tisztre alkalmatlannak nyilvánítja. Petrovics megvesztegetési kísérlete a szinódust is s Brankovics pátriárkát is kompromittálja, sőt az egész szerb hierarchiának napfoltja marad a szimonía ez esete mindenkorra.

— Tragodia másodvirágzás korában. Kolozsvárt nagy szenzációt kelt most egy előkelő családhoz tartozó úri nőnek az öngyilkossági kísérlete. Az illető nő egy magasrangú hivatalnok felesége, akinek családja a tekintélyes erdélyi nemes családok közé tartozik. A tragodia annál megrázóbb, mert az úri nő, a ki az öngyilkossági kísérletet elkövette, már nem fiatal. Az asszony, ki férjénél jóval idősebb, féltékeny lett. Féltékenysége sok családi perpatvarnak lett az okozója. Végre elhatározta, hogy a megvált az élettől. Hetekig töprengett a különböző módok felett. Előbb mérget igyekezett szerezni, de az nem sikerült. Aztán más eszközök után nézett. Igen élesen kiköszörültetett egy nagy konyhakést és megtöltött egy revolvert. Kor reggel kiment a konyhába. Férje nem volt otthon. A cselédek mind elküldte hazulról, megfogta a kést s teljes erővel a mellébe döfte. A vér patakzva ömlött a sebből, a vágás azonban halált nem okozott. A mikor rettenetes hörgéseit meghallva, a konyhába rontottak, folytonosan azt kiáltotta: „Lőjjetek le azzal a revolverrel, nekem nincs erőm, ne hagyjatok kinlódni!” Gondos orvosi ápolás alá vették s remélik, hogy visszaadhatják az életnek.

— Furfangos család. Pap Matild aradi faczér szobaleány beállított tegnap Lövinger Gyula divatárú üzletébe s ott V. Oszkár drné nevére hamisított levéllel béli ruhakelmét vásárolt, persze — hitelbe. Lövinger kiszolgáltatta az árut s a számla összegét közölte az állítólagos megrendelővel. Ekkor sült ki a turpisság. A csaló szobaleányt hamarosan elcsípték s nála a kelmét is megtalálták.

— Az Eiffel-tornyot lebontják. A legutóbbi párisi világkiállítás csodájának, az Eiffel-torony napjai — úgy látszik — meg vannak számlálva. A könnyen hevülő, de épp oly gyorsan elkedvetlenedő francia népnek már nem tetszik ez a vas-kolosszus s az 1900. évre tervezett világkiállítás bizottsága elhatározta az Eiffel-torony lebontását. Jó szerencse, hogy a bizottság szándékát alighanem meghiusítják a lebontás költségei. A torony építése tudvalevőleg, az anyag költségeit nem tekintve, négy millió frankba került, lebontása pedig három millióba fog kerülni. A bizottságnak azonkívül a tornyot az Eiffel-torony részvénytársaságtól meg kell váltania, ez pedig hat millió frankot követel váltásdíj fejében. Tizenhárom millió frankot pedig aligha költenek arra, hogy az Eiffel-tornyot megszabaduljanak.

— Megszöktetett kisasszonyok. Egy fővárosi előkelő özvegy úri asszonynak két szép leánya van. A nagyobbik a sziniskolába járt, az lévén a vágya, hogy színésznő legyen. Hát ez a leány megismerkedett egy fiatal legénnyel, a ki egy színész fia. Az ismerkedésnek a vége természetesen lángoló szerelem volt, a mely azonban a fiú részéről nem volt kizárólagos, mert az idő múlása közben a leány hűgába is beleszeretett, a ki sikerült elcsábítani. És most, ezek után következik a legcsodálatosabb. A szökés és szöktetés. A fiatal Donjuan ugyanis megszöktette mind a két kisasszonyt, a kik hnszezer forint áru ékszert vittek magukkal. A szerelmes hármass először egy dunántúli városba utazott, hogy az egyik szintársulatnál húzza meg magát. De hát eredménytelenül, mert az igazgató

a két naivát és a hősszerelmezt nem szerződtette. Ily körülmények között azután folytatták a vándorlást tovább. Pár napot Szegeden töltöttek, majd átmentek Bácskába, mindenütt föltűnést keltve, a mi természetes is, mert nem mindennapi dolog az, hogy egy 20–22 éves legény, két szép fiatal leánnyal menjen nászútra. Szabadkán már majdnem elcsípték őket, ám a veszély elől idején megugrottak. A család az ügyet nem adta át a rendőrségnek s így a „hármass” üldözése magán uton folyik. Egy előkelő idős erdélyi gróf — a ki orsz. képviselő és a család régi barátja — vállalkozott arra, hogy a szökevényeket hazahozza, de vállalkozása eddig nem járt a kívánt sikerrel. A szerelmes és boldog hármass utaznak tovább s hihetőleg csak akkor térnek vissza, ha majd az ékszerük ára elfogy s ha majd így az aranjuzei szép napok lejártak. A kisebbik leány a napokban levelet írt a kedves mamának s bocsánatot kért, kijelentvén, hogy másképp nem történhetett.

— Egy osztrák képviselő öngyilkossága. Nagy feltűnést keltő öngyilkosság történt Bécsben. Jaques Henrik, Bécs belvárosának szabadelpárti képviselője sógorának, Grübl dr. alpolgármesternek a lakásán föbe lőtte magát. Jaqueson az utóbbi időben buskomorság jelei látszottak. Valószínű, hogy tettét pillanatnyi elmezavarban követte el. Az öngyilkos a parlament egyik vezérfőfő: volt s állítólag több millió forintot hagyott hátra: Gyermekai nincsenek.

— Lopás fényes nappal. Szomorúan jellemzi vagyonbiztonságunkat az az eset, hogy tegnap reggel a Deák Ferencz utczában T. Pál dr. lakásáról egy párnát emeltek el s hogy a tettes a nyitott utcai ablakon hatolt a szobába. A rendőrség nyomoz.

— Mária Lujza fejedelemnő és a bolgár nép. Mária Lujza, a bolgárok fiatal fejedelemasszonya nagyon hamar megtudta nyerni a bolgár nép rokonszenvét úgy, hogy már rövid idővel azután, hogy Bulgáriába érkezett, a lakosság minden rétege versenyzett, hogy ragaszkodásának kifejezést adjon. Lgszebben nyilvánult ez a fejedelemnő születésnapján, a mely Vízkereszt napjára esett. Az ünnep napján egész Szófia díszit öltött és a lakosság lelkesen éljenzte a fejedelemnőt és szülőit. Este Ferdinand fejedelemnél díszebéd volt, a melyen a fejedelem a bolgár nép és neje üdvére emelt poharat, s beszéde végén a bolgár nemzet nevében köszöntötte föl a pármái herceget és a hercegnét. Az ünnepi ebédet Stambulow tősztya fajezta be, a ki üdvözölve a jelenlevőket, lelkes szavakban adott kifejezést annak az őszinte szeretetnek, a melyet a bolgár nép a fejedelemnő iránt érez.

— Találtatott egy egyfogatu bérkocsiban egy díszes nyelvű selyem esernyő, a melyet igazolt tulajdonosa Bartók Kálmán rendőrhadnagynál vehet át.

— Halálos játék. Hiába csak nem mulik el hét, hogy ne adnánk hirt aszülők gondatlanságából származott gyermek-halálról. Régi rossz szokása az kis gyermekeknek, hogy játékból felakasztódit, vagy lefejezést játszanak. A legújabb eset is felakasztódiról szól. Kis-Király-hegyesen játszott halálra ítéltet egy 11 éves gyerek. A nadrágszíja egyik végét a saját nyakára hurkolta, a szij másik végét pedig az ablak keresztvasára kötötte. Valószínűleg lecsuszott az alatta álló székről s nem birt magán segíteni, mert mikor a szülők a szobába rohantak, a gyerek már halva volt. A vizsgálatot megindították a gondatlan szülők ellen.

— Oláh legények, zsidó leányok. Nagy-Somkúton esett meg, hogy az elmúlt héten nem kevesebb, mint három leány szökött meg a faluból. Ezen a héten pedig ismét bucsuzatlanul hagyta el egy a szülői házat. Nevezetes a dologban, hogy az utolsó három esetben három oláh legény szöktetett meg három gazdag zsidó leányt, kik közül az egyiknek apja a legvagyonosabb emberek egyike, aki természetesen a rendőrséghez fordult s szörnyen időelötti legpolgáribb házasság ellen.

— Árverés a vasuton. A magy. kir. államasutak aradi állomásának árukiadási raktárában f. hó 29-én reggeli 9-órától kezdve a vonalakon kézbesíthetlenné vált küldeményeket és feleslegeket nyilvános árverésen el fogják adni.

GYASZROVAT.

† Posonyi Herencz, Csanádmegye volt országgyűlési követe, sok ideig táblabírája, később Makó város polgármestere, mint szinte részvétel értesülünk, élte 79-ik évében szív-székhűdés következtében elhunyt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi pinczerek segélyző egylete f. hó 24-én tartotta meg saját helyiségében rendes évi tisztújító közgyűlést. A tisztikar következőképpen alakult: Elnök Huszár István, alelnök Szabó István, pénztárnok Mayer Károly, ellenőr Szabó István, 1. B. titkár Weisz Henrik. Választmányi tagokul megválasztottak: Bauer Henrik, Jordán Ferencz, Domsik János, Vári József, Hanna Gusztáv, Jelasits Ignác, Schwezner Károly, Fock József, Weisz Henrik, és Cseloth Vincze. Számvizsgálókul: Schmidt József, Gottfried József és Flegár János lettek megválasztva.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 27. Az aradi polgári jótékony nőegylet estélye (Fehér Kereszt).
Január 27. A világi önkéntes tűzoltó-egylet bálja.
Január 27. Deák-kolonne (Krispin-terem).
Január 27. Tűzoltóbál Uj-Aradon.
Január 28. Kaszinóbál Csérmén.
Február 1. Kaszinó-estély Vígán.
Február 1. Tűzoltó-bál Gurahonczon.
Február 1. Az aradi kereskedőifjak egy részének bálja (Fehér Kereszt).
Február 3. Az aradi tornaegylet jubileumi estélye és tánczvigalma (Fehér Kereszt).
Február 3. Képezdész-piknik (Krispin-terem).
Február 3. Waggongyári munkások dalkörének bálja (Városliget).
Február 4. Iparosifjak bálja (Ipartestület).
Február 4. Kaszinóbál Borossebesen.
Február 5. Az aradi helyőrségi tisztikar fényes tánczvigalma (Fehér Kereszt).
Február 5. „Szilveszter”-társaság bálja (Vadember).
Február 6. Jelmez-bál a borossebesi kaszinóban.
Február 10. Román bál (Fehér Kereszt).
Február 10. Az aradi kereskedelmi testület bálja.
Február 11. Kárpitosok bálja (Iparosház).

A nő-egylet bálja.

Aradváros jótékony szépasszonyai nagy napra virradnak ma. Ma lesz a báljuk, a melyre már hetek óta folynak az előkészületek s a melyen rendez-voust adott egymásnak Arad és a messze vidék elit társadalma.

Az öreg „Fehér Kereszt” szálloda nagy termében régen voltak csoportosítva olyan különféle élvezetek, a minőket a jótékonyosság sugallatára a mi asszonyaink ma varázsolnak oda.

Minden fölösleges frázis helyett szóljon maga az estélyi pazar műsora:

I. szakasz.

1. sz. Zongora-játék négy kézre előadják: Jankó Klára és Margit urkölygek.
2. sz. Cencert jelenet a Madarászból előadják: Salacz Erzsike, Antalffy Boriska Török Berta és Ella, Dániel Gábris Leopold Regina, Jakabffy Ella, Martos Sarolta, Kertay Ilma urkölygek, Avarffy Géza, Risdorfer Béla, Szalay Károly, Krón Kálmán, Lászlóffy Béla, Szarka Sándor és Szalay Béla urak.
3. sz. Szavaltat Szekula Cecília urköly által.
4. Enek: előadva R. Réthy Laura urnő által, kíséri: Barina Izsó ur zongorán.

II. szakasz.

5. Magyar dalok: Csimbalmos és vonóshangszeren előadják: Urbán Péter, Budics Adám urak. Avarffy Sarolta, Földes Lujza urkölygek, Széchy Akos, Krausz Vilmos, Persa Péter, Mandl Vilmos urak.
6. Monolog: előadja Fenyvessy Emil ur.
7. Enek: előadva R. Réthy Laura urnő által.
8. „Ki tette?” jelenet az életből, írta Széchy Ferencz.

Az apró jelenet személyei a következők:

Ujhelyi, törvényszéki bíró. ifj. Szalay Károly,
Neje. Kertay Ilona,
Erzsike, leányuk. Leopold Rézsi,
Pali fiuk, jogász. Szarka Sándor dr.,
Clariisse, nevelőnő. Réthy Victoriné,
Lidi, szobaleány. Knothy Sárika.

Műsor után tombola, utána és közben tánc lesz, melyhez Nagy Józsi zenekara talp alá valót, sok-sok ragyogó leányszem, asszonyosoly pedig pompás animót fog szolgáltatni.

Klein Mór zeneműkereskedésében már nagyon sok belépőjegy fogyott el. Ezt azért konstatáljuk, hogy a kinek még jegye nem volna, forduljon hozzá kellő kizalommal. O igen szolgálatkész ember.

A tánczokat arany ifjúságunk egész gárdája fogja nemcsak rendezni, hanem járni is.

Hogy pedig ezzel nem nagyitunk, álljon itt a bálredeső bizottság névsora:

Elnök: dr. Takácsy Sándor. Tagok: Apor Gyula dr. Baross Ferencz, Baross Zsiga, Bitó Albert, Bodányi Ödön, Boros Iván, dr. Dálnoky N. Lajos, Dániel Dezső, Dániel Endre, Edes Elemér, Faragó Ödön, Fekete József, dr. Grósz Endre, Hász Béla, ifj. Istvánffy Béla, Istvánffy Sándor, Kabdebó István, Kabdebó Lajos, Kabdebó Sándor, dr. Káldy Gyula, dr. Kell Lipót, Kintzig János, Kövér István, ifj. Krón Kálmán, Laczay Gyula, Lászlóffy Béla, Lejtényi Sándor, dr. Mandl Vilmos, Mezey Andor, Nagel Henrik, Öry Aladár, dr. Pálmay Lajos, Parecz Béla, Purgly László, Rausch Kálmán, Risdorfer Béla, Salacz Dezső, ifj. Salacz Gyula, Sándor Ede, dr. Schütz Henrik, Senk Ferencz, Sorbán János, Szakolczay Lajos, dr. Szalay Béla, ifj. Szalay Károly, dr. Szarka Sándor, dr. Szathmáry Béla, Szathmáry Géza, Szilárd Emil, Szöllösy István, Szöllösy Jenő, Török Géza, dr. Traytler Andor, Urbán Péter, Vannay Gyula, ifj. Vannay János, Vásárhelyi Dezső, Vásárhelyi József, Vertán István, Wagner József.

Fényes erkölcsi és anyagi siker biztos jelei vannak a láthatáron, a honnan sok anyátlan árva keserű könnye mögül előcsillan a jótékonyosság legszebb jutalma, az ártatlan gyermekmosoly.

(=) Deák-kolonne. Hangos vigalom és kedélyes multság lesz ma este a Krispin-teremben, a hol Edelényi Vilmos táncztanító deáknövendékei vizsgáznak le tudományukból egy próbabálon. A diákmulatságoknak Aradon igen jó nevük van s így minden kétségen felül ma este szép társaság fog összegyűlni ezen az érdekes vigalmon. Az estély folyamán Laubner Miczi, Braun Janka, Laubner Angela és Stepnitzka Márta kisasszonyok magyar szót és románka-tánczot lejtének. A multság este 8 órakor kezdődik. Személyjegyek ára 1 frt, karzatjegy 50 kr.

(=) Jelmez-estély Borossebesen. A borossebesi kaszinó-egylet részben a borossebesi járási menedékház, részben saját könyvtára javára február 4-én a kaszinó helyiségeiben zártkörű tánczvigalmat, február 6-án pedig jelmezes házi-estélyt rendez. Belépti-díj; február 4-én személy-jegy 1 frt, — család-jegy 2 frt. Kezdeté este 8 órakor.

— Tombola ajándékok. Az aradi polg. jót. nőegylet tombolájára folytatlagosan adományokat még: Fejér Gyula ur: 1 üveg finom liqueurt, 1 doboz bonbont, 1 üveg mustárt, 1 doboz cacapot, és 1 doboz deliactesset. Farkas Janka és Ilonka urkölygek: 1 szép kenyérkosár, 1 rozsaszin üveg kancsót, 1 hamutálcazt, 1 szép porczukortartót és egy csinos névjegytálcazt színes üvegből. Domonkos Lajosné urnő: 1 szép szivarkészletet 1 diszes bombonieret. Vásárhelyi Lné urnő 6 drb szép dessert tányér, 3 diszes virágpohár 1 teracotta fogvájótartó. Schöpkesz Edéné urnő: 1 diszes jarzinier, 1 szép gypsz szobor; Szontag Gézané urnő: 6 drb finom batiztkendő, 2 szép legyező, 2 védkendő csipkéből, 2 üveg befőtt; Purgly Jánosné urnő 2 nagyon szép girandol, 2 gyönyörű virágpohár, egy diszes chinai kályha ellenző.

(=) Farsang a vidéken. Battonyán a kaszinó 13-án tartotta meg a második estélyét. — Az elagott iparosok javára rendezett tánczvigalom pedig f. hó 21-én tartatott meg. — M. Dombegházán a fiatalok szintén e hó 21-én tartott tánczmulatságot. — A tornyai olvasó kör zártkörű tánczvigalma f. hó 28-án tartatik meg a kör könyvtára javára.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Január 27. (Szombat) A gazdag szegények, színmű.

Január 28. (Vasárnap) Délután: Bolondok grófja, színmű; este: A gazdag szegények, színmű.

Jókai-ciklus.

V.

A bolondok grófja.

Gyöngé félház kacagta végig a tegnapi előadást, a melynek értékéből sokat levont a színházi fekete táblán este nyilvánvalóvá lett azon jelentés, hogy Réthy Laura helyett Iringa szerepét Kézdy Juliska fogja énekelni.

S csakugyan énekelte is, még pedig nem mindennapi sikerrel, mert kacagott is belé a ház és tiltakozott ellene a kevésbé edzett fül.

Hunyady József könnyed Koromfi grófja volt az előadás lelke. Dalait tisztán, melegséggel énekelte.

Bács (Balkon), Rónaszéki (Gerő), Nyilassy (Pető), Lövei (Jenő) és Czákó (Benő) jól kamédiáztak.

Az előadásnak 9 órakor volt vége.

* Az Athenaeum „Képes Irodalomtörténetéből” megjelent a 16 ik füzet, melyben Négyesy László XVIII. századi szépirodalomrajzát folytatja. A második czikkben Takáts Sándor az iskolai drámákat ismerteti. A harmadik czikkben Marczali Henrik értekezik: A magyar történeti irodalom a XVIII. században cím alatt. A szövegillusztrációk közt vannak arcképek kéziratosok továbbá Magyar Athenas czimlapja, egy iskolai dráma diszes kézirati színlapja stb. külön mellékletül pedig: Pázmány levele Thurzó nádorhoz hasonmásban és Koháry István arcképe. A füzetet tartalom-mutató zárja be, mert e füzettel be van fejezve a nagyszabású mű első kötete, melyhez azonban — mint a borítékon olvassuk — még több színes és fekete nyomású műmellékletet fog adni a kiadóhivatal. Valóban a szerkesztőség a dolgozatok és illusztrációk megválogatásában annyi gondot s izlést tanusított, a kiadó Athenaeum-czég a műmellékletek kiállításában oly anyagi áldozatot hozott már a mű első felének kiadásánál, hogy azt nemcsak házapótlóvá, hanem egyszersmind páratlanul értékes irodalmunkban. Ezért szívesen hívjuk fel az irodalom barátainak figyelmét e díszmunkára, mely füzetekenként 40 kr-ért bármely könyvtárunknál megrendelhető.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az odosi gyilkosság.

Holdvilágos nyári éjszaka volt. A milovai hegyek között kanyargó uton boros fővel fűtyörészve haladt Becskerekán Juon odvosi lakos, bányamunkás.

Egyszerre sötét árny közeledett felé, hatalmas kar sujtott fejére egy szőlőkaróval s biztos kéz döfte hasába a kést. A néma éjszakában kétszer hangzott fel a halálfélelem velőtrázó seglykiáltása s Becskerekán Juon meghalt.

Holttestét reggel találták meg az uton s másnap este már vasraveren szállította be a gyildost Dubestyán Nikolae személyében a radnai járásbíróshoz két szál csendőr.

Onnan szakadt ide a súlyos váddal terhelt szánalmas külsejű ember az aradi törvényszékhez, a melynek Zubor Gyula elnöklete alatt Földes János és Köller János szavazóbírákból és Szalay Béla dr. jegyzőből alakult büntető tanácsa tegnap tartotta meg ügyében a végtárgyalást.

Dubestyán Nikolae megátalkodott flegmával állott a bírák elé s elmesélte nekik, hogy Becskerekán halála nem az ő lelkét nyomja, hanem Geicza Pável és Lucz Pavelucz munkástársait, a kik a meggyilkoltak adáz ellenségei voltak, mert a bérükből sokszor igazságtalanul vont le kisebb-nagyobb részt.

Gyanus volt ez a vallomás, mert a vizs-

gálat során senkit sem vádolt a vádlott, sőt az ez ügyben már egyezzer kitűzött végtárgyaláson sem mesélt a törvényszéknek.

No ezt is indokolta, természetesen a maga módja szerint azzal, hogy szemébe akarta mondani vallomását a beidézt csendőröknek.

Hanem egy tanu, a ki hallotta az áldozat segélykiáltásait és látta Dubestyánt az erdőbe menekülni, erősen reávallotta a vádlottra s meséjét, a melyet folyékonyan, ellentmondás nélkül adott elő, a körmonfont, de valószínűtlen anzáglás értékére szállította le.

Mégis a törvényszék nem látta igazoltnak a bűntény elkövetését s a tárgyalást elnapolta. Az újabb végtárgyaláson a Dubestyán által gyanúsított emberek és új tanuk is kifognak haligattatni.

TÁVIRATOK.

A király vadászaton.

Budapest, január 26. (Saj. tud. táv.) A király reggel József Ágost főherczeggel Gödöllőre ment vadászni. A nagy hajtás gazdag zsákmányt eredményezett; este hat órakor visszajöttek a fővárosba.

Nagy fontosságú ujtás az udvartartásban.

Budapest, január 26. (Saj. tud. távirata.) A „Budapester Correspondenz“ közlése szerint nagyfontosságú ujtás történt mártól fogva a királyi udvartartásban, a mennyiben Budapesten tartandó összes udvari ünnepélyekre s ebédre ezentul csakis magyar meghívók küldetnek széjjel, bárkinek szóljanak is azok. Így a német nagykövetség tagjainak holnapra szóló meghívói, sőt még a kihordó iv is tisztán magyar nyelven van kiállítva.

Mozgalmak az egyházpolitika mellett.

Budapest, január 26. (Saj. tud. táv.) Belitska Béni levelet kapott kerületéből, melynek katolikus választói tiltakoznak a katolikus naggyűlés ellen, mert az nem a katolikusok megbízásából folyt le. A szabadelvű reformok támogatását kéri.

Budapest, jan. 26. (Saj. tud. távirata.) Mokrinnban a szabadelvűpárt mai értekezletén a kormánynak különösen az egyházpolitikai programért egyhangulag bizalmat szavazott.

Budapest, január 26. (Saj. tud. táv.) Nagyvárads számos előkelő férfa értekezletet tartott, s melyen elhatározott, hogy a katolikus naggyűlés határozataival szemben a választók tömeges aláírásaival ellátott határozati javaslatot terjesztenek be. A legközelebbi törvényhatósági közgyűlés, a rezerválisokkal való visszaélések s a vallásfelekezetek közötti nyugalom megbomlasztásának célzata ellen fog tiltakozni és újból kifejezi helyeslését az egyházpolitikai javaslatok mellett.

Debreczen, jan. 26. (Saj. tud. táv.) A városi közgyűlés lelkesedéssel foglalt állást a reversálisok ellen pártkülömbőség nélkül. Számos képviselő üdvözölte Dal' Asta fiume ügyvédet Batthyányi Tivadar ellen kifejtett sikeres agitációjáért.

Wosinszky és a „Magyar Állam“.

Budapest, jan. 26. (Saj. tud. távirat.) A „Magyar Állam“-ot Wosinszky plébános bepörölte, most a „Magyar Állam“ is pört indított Wosinszky ellen.

Bismarck utja.

Berlin, január 26. (Saj. tud. táv.) Bismarck már Friedrichsruheban az elindulás előtt zajos ováció tárgya volt.

Utjára fia, titkára és orvosa kísérték; Spandauban különvonatra szállt s egy órákor érkezett a lerthi pályaudvarra. A vonat berobogásakor az ablaknál volt; a hivatalos személyeknek élén Henrik herczeg és roppant néptömeg fogadta. Bismarck jól néz ki, kedélye láthatólag derült. Egetverő „hoch“-olással és szívélyes lelkesült üdvözlésekkel fogadták kilépésekor. Bismarck Henrikkel egy kocsiban foglalt helyet. A kocsit vértesscsapat kísérte. Virágokkal meg ovációval halmozták el az egész uton. A császár Bismarckot a küressirok egyenruhájában, a palotában fogadta, megölelte, megcsókolta Bismarckot. A császárné az ablakból nézte a megérkezést, onnan integerve üdvözölte Bismarckot.

Berlin, január 26. (Saj. tud. távirat.) A villásreggelin a császári párral Bismarck is jelen volt. Délután Caprivi és Marschall államtitkár is átadták névjegyeiket. A császár délután kilovagolt, Bismarck herczeg a szobában maradt. A herczeg elutazása 7 óra 19 perczkor történt, mely alkalomra az állami és középületeket fellobogozták.

Amnesztia a szerb. liberálisoknak.

Belgrád, január 26. (Saj. tud. táv.) A bevádolt liberálisok ellen indított pert királyi amnesztiával megszüntették. Az amnestia az alkotmány 40. és 41. szakaszaiban foglalt amnestia jogon alapszik.

A radikálisok Milán ellen.

Belgrád, január 26. (Saj. tud. távirata.) 106 radikális képviselő nyilatkozatot bicsájtott ki, melyben Milán jelenlétét szöszegésnek, a törvények megsértésének mondják. Tiltakoznak szereplése ellen, mely alkotmányellenes.

Az olasz munkás zavargás.

Róma, január 24. (Saj. tud. táv.) Carrarában a rendőrség többeket elfogott. A munkát ismét megkezdték; ma már mindenütt általános nyugalom uralkodik.

KÖZGAZDASÁG.

— Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete a radi ügyvivősege január 28-án, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor az ipartestületi épület földszinti gyűléstermében közgyűlést tart, melyre a részvénytulajdonosok szövetkezeti tagok tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgyai: 1. Az aradi ügyvivőség feloszlásának kimondása. 2. A feloszlás kimondása esetében, a közgyűlés két megbízottat választ, kik a központtal jogérvényesen eszközöljék a felszámolást és kiválást. 3. A titkár-pénztárnok felmentése. A közgyűlésen részt vesz Papp Elek országgyűlési képviselő, mint a szövetkezet igazgató-elnöke.

— Budapest-kőbányai sertés kereskedelmi csarnok. 1894. évi jan. hó 25. Hízott sertések: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) 47.—48. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 47.—48. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilon felüli súlyban) 50.—50.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kilon. súlyban) 49.—49.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kilon. terjedő súlyban) 48.—49. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilon felüli súlyban) 46.—47. krig. — Közép (pkint 220—280 kilon. súlyban) 46.—47. krig. — Könnyű (pkint 220 kilon. terjedő súlyban) 46.—48. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilon. felüli súlyban) 47.—48. krig. Közép (páronként 220—260 kilon. súlyban) 47.—48. krig. — Könnyű (páronként 220 kilon. terjedő súlyban) 45.—46. krig. — Sertés létszám 1894. jan. hó 23-án volt készlet 116,740 darab. 1894. január hó 24-én felhajtott: 2583 darab. 1894. január hó 24-én elszállított: 2487 drb. 1894. jan. 25-én maradt készletben 116,785 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: kellemesebb.

Szeszűzlet.

— Január 26. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyere szesz 53.25 kicsinyben 53.50 hordó nélkül. per 100 liter %, beleértv 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósításai. — Budapest, január 26. d. u. 3 óra.

Gabona	Arany	Iranyzar	00 kilogramm frt
Buza	bánási	lanyha	7.25 — 7.70
	tiszavidéki		7.30 — 7.70
	pestvidéki		7.2 — 7.70
	fehértómezei		7.25 — 7.75
	bácskai		7.35 — 7.75
Rozs	—	szilárd	5.60 — 5.80
Árpa	takarmány	csend.	6.0 — 6.50
	égetni való		6.65 — 7.50
Zab	—	csend.	6.70 — 7.2
Tengeri	bánási	szilárd	— — — —
	másmé		4.40 — 4.50
Káposzta-repcze	—	szilárd	— — — —
Köles	—	csend.	4.20 — 4.60
Buza	tavasza	csend.	7.60 — 7.61
	junius 1894		7.35 — 7.37
Tengeri	május-junius 1894	csend.	— — — —
	szept-október 1893		4.81 — 4.83
Zab	Budapest sz. tavasza	csend.	— — — —
	Budapest sz. őszre		6.75 — 6.77
Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	csend.	— — — —

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. január 26.

Magyar aranyjárdék 4%	117.70
Magyar koronajárdék 4%	94.30
Magyar arany 4 1/2%	127.—
Magyar ezüst 4 1/2%	102.25
Magyar keleti vasut 1876.	122.50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. M. (Budapest) Le vagyunk kötelezve az újabb küldemény által. A jövő hét lején közöljük. B. soraira, sajnos, azt a választ kell adnunk, hogy a kérdéses dolog még mindig késik. Erre vonatkozólag a napokban levelet küldünk.

B. J. (Arad) On azt kérdi, elég „erős“-nek tartjuk-e beküldött tárcza cikkét? Válaszunk az rá, hogy igen, erősnek tartjuk határozottan, a mennyiben a lapok olyan erősen össze voltak ragadva, hogy alig bírtuk egyiket a másikáról lefeeszíteni. A milyen erős azonban az ön kiállhatatlan kopir-tintája, épp olyan gyöngye a tárcza maga.

Sz. K. (Budapest) Köszönjük. Talán vasárnapra.

K. B. (Budapest) Előbb látnunk kell, csak aztán szólhatunk hozzá.

Jókai-cyclus.

Jókai Mór 50 éves írói jubileumának megünneplése. KECHERY IRÉN kisasszony mint vendég.

Aradvárosi

Évadberlet
116. szám.



színház.

Havibérlet
16. szám.

Szombaton, 1894. évi január hó 27-án:

A gazdag szegények.

Eredeti vig színmű a fővárosi népeletről, 3 felvonásban. Hasonló című regénye után írta: Jókai Mór. Zenéjét szerzette: Ká. di Gyula.

SZEMÉLYEK:

Kapor Ádám, elbocsájtott vasuti váltóőr . . . Balassa J.
Kömény Zeuzsa mosóné, élettársa . . . Bácsné.
Szűköl Makár diurnista az előjáróságnál, később adófelügyelői segédfogalmazó . . . Rónaszéki.
Pacsal János, konstabler . . . Csátr Gy.
Kranycz Franyó, mozgósított bögre és biciklis kereskedő . . . Nyilassy.
Gyugyori Miska, klarinétos cigány . . . Szendrei M.
Gagyláné, kapu alatt áruló pereczsütné . . . Kissné A.
Ritka Panna, palotai hagymaárulónő . . . Rónaszékiné.
Csicsónka, virágáruló leány . . . Kézdy J.
Lizi kisasszony, varróleány . . . Kechery I.
Tarafás Spiridon, a „Zöld paradicsomhoz“ címzett bérház tulajdonosa . . . Bács K.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Hirdetmény.

Délnémet vasuti kötelék. — Uj kivételes gyümölcsdijszabás életbeléptetése.

1894. évi január hó 1 én a délnémet-osztr.-magy. vasuti kötelékben uj VI. rész 2. füzet lép életbe, mely friss és aszalt gyümölcs, szilva-iz stb. szállítására nézve kivételes dijszabást tartalmaz.

Ezen uj dijszabás által az 1891. évi október hó 10 étől érvényes hasonló dijszabás érvényen kívül helyeztetik.

A dijszabás példányai a részes vasutaknál 25 krért megszerezhetők.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Budapest, 1893. december hó 16-án.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

(Uj személy dijszabás életbe lépése a szab. osztr.-magy. államvasut társaság s a cs. k. szab. Nándor-császár északi vasut, valamint a m. k. államvasutak közti közvetlen forgalomban)

A szab. osztr.-magy. államvasuti társaság s a cs. kir. szab. Nándor császári északi vasut, valamint a m. kir. államvasutak közötti közvetlen forgalomban 1894. évi január 1-jétől kezdve uj személy dijszabás lép életbe, melyne egyes példányai a m. k. államvasutak igazgatóságánál 20 krért kaphatók.

Budapest 1893. december 19.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről köz-hirre tétetik, hogy a városi árwapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8% a melyből tőke törlesztésre esik 2% 26 félévi törlesztésre 7 1/2%-melyből tőke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%-amelyből tőke törlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll a kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni. Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1893. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul	8.10	1.55	10.—
Szolnok	11.14	4.02	1.37
Csaba	2.18	5.57	4.37
Kétegyháza	2.49	6.15	5.08
Lökősháza	3.07	—	5.26
Kurtics	3.23	6.39	5.43
Sofronya	3.35	—	5.55
ARAD érkezik	3.50	6.57	6.10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11.25	8.20	9.45
Sofronya	11.41	—	10.02
Kurtics	11.53	8.38	10.16
Lökősháza	12.09	8.49	10.35
Kétegyháza	12.32	9.02	11.—
Csaba	1.23	9.25	11.45
Szolnok	4.20	11.48	3.00
BUDAPEST érkezik	7.25	1.50	6.30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2.25	6.35	4.30	—
Glogovác	2.43	6.46	4.42	—
Győrök	3.20	7.08	5.03	—
Paulis	3.40	7.19	5.14	—
Radna-Lippa	4.00	7.37	5.32	—
Konop	—	8.00	5.56	—
Berzova	—	8.15	6.12	—
Tótvár	—	8.38	6.41	—
Soborsin	—	8.58	7.01	—
Piski	—	11.16	9.59	—
Gyulafehérvár	—	12.51	11.29	—
Tövis érkezik	—	1.20	11.56	—

Erdély felől.

	éjjel	este
Tövis indul	3.04	1.35
Gyulafehérvár	3.40	2.14
Piski	5.52	3.59
Soborsin	8.16	6.26
Tótvár	8.37	6.42
Berzova	9.08	7.07
Konop	9.24	7.24
Radna-Lippa	9.58	7.56
Paulis	10.12	8.08
Győrök	10.25	8.20
Glogovác	10.48	8.44
ARAD érkezik	11.00	8.55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5.18	4.35
Sofronya	5.31	4.57
Kurtics	5.44	5.17
Lökősháza	6.00	5.41
Kétegyháza	6.18	6.20
Kigyós	6.31	6.43
Csaba	7.04	7.00
NAGYVÁRAD érkezik	9.32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
NAGYVÁRAD indul	4.29	—
Csaba	7.10	7.09
Kigyós	7.24	7.24
Kétegyháza	7.40	7.47
Lökősháza	7.59	8.14
Kurtics	8.17	8.38
Sofronya	8.30	8.53
ARAD érkezik	8.45	9.10

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6.25	11.30	5.58
Uj-Arad	6.43	11.54	6.09
Németságh	7.05	12.19	6.27
Vinga	7.32	12.47	6.46
Orczifalva	7.48	1.04	6.58
Merczifalva	8.03	1.20	7.09
Szt.-András	8.19	1.38	7.21
TEMESVÁR érkezik	8.42	2.04	7.39

Temesvár—Arad.]

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8.00	1.11	8.15
Szt.-András	8.20	1.39	8.45
Merczifalva	8.34	1.57	9.05
Orczifalva	8.45	2.16	9.21
Vinga	9.02	2.41	9.46
Németságh	9.17	2.58	10.07
Uj-Arad	9.34	3.31	10.39
ARAD érkezik	9.44	3.45	10.55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT-ANNA indul	7.50	6.30
Simánd	8.22	7.01
Kisjenő-Erdőhegy	9.10	7.40
Székkudvar	9.29	7.56
Sikló	9.41	8.11
Ottlaka	9.58	8.25
Elek	10.15	8.40
KÉTEGYHÁZA érkezik	10.30	8.55

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5.20	3.05
Elek	5.32	3.25
Ottlaka	5.41	3.37
Sikló	5.51	3.50
Székkudvar	6.02	4.06
Kisjenő-Erdőhegy	6.18	4.39
Simánd	6.42	5.10
UJ-SZT-ANNA érkezik	7.05	5.40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	délután	este
MEZŐHEGYES ind.	10.37	8.35
Kamarás-major	10.47	8.47
Nezse	10.54	8.57
Kovács-háza	11.10	9.15
Bánhegyes	11.31	9.38
M.-Bodzás	11.51	10.00
Bánkut	12.02	10.14
KÉTEGYHÁZA érkezik	12.20	10.35

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	3.00	5.15
Bánkut	3.22	5.36
Megyes-Bodzás	3.40	5.49
Bánhegyes	4.02	6.06
Kovács-háza	4.25	6.23
Nezse	4.39	6.34
Kamarás-major	4.48	6.42
MEZŐHEGYES érkezik	5.00	6.55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5.00	9.00	4.25
Szt.-Tamás	5.24	9.22	4.54
Pécska	5.43	9.36	5.20
Battonya	6.12	10.01	5.56
Tompa	6.24	10.11	6.09
Mezőhegyes	7.01	10.40	6.55
Csanád-Palota	7.22	11.00	7.22
Nagylak	7.39	11.15	7.44
Apátfalva	8.01	11.35	8.10
Makó	8.26	11.56	8.44
Kis-Zombor	8.42	12.12	9.01
SZEGED érkezik	9.33	1.00	9.57

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2.42	6.00	3.00
Kis-Zombor	3.32	6.46	4.08
Makó	3.55	7.05	4.50
Apátfalva	4.14	7.24	5.15
Nagylak	4.34	7.45	5.42
Csanád-Palota	4.48	8.00	6.02
Mezőhegyes	5.20	8.28	7.00
Tompa	5.44	8.50	7.27
Battonya	5.58	9.02	7.42
Pécska	6.24	9.28	8.10
Szt.-Tamás	6.40	9.39	8.24
ARAD érkezik	7.05	10.00	8.50

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.
ARAD indul	6.30	5.15
Ötvén	6.48	5.34
Zimánd-Ujfalu	6.55	5.41
Uj-Szt-Anna	7.22	6.07
Világos	7.46	6.31
Muska-Magyarád	7.53	6.38
Pankota	8.04	6.48
Apatelek	8.37	7.21
Borosjenő	8.48	7.32
Bokszeg-Beél	9.12	7.56
Borossebes-Buttyin	9.44	8.26
Almás-Acsill	10.13	8.55
GURAHONCZ érkezik	10.30	9.12

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4.15	3.00
Almás-Acsill	4.32	3.17
Borossebes-Buttyin	5.02	3.47
Bokszeg-Beél	5.31	4.16
Borosjenő	5.56	4.41
Apatelek	6.06	4.51
Pankota	6.45	5.29
Muska-Magyarád	6.51	5.35
Világos	6.58	5.42
Uj-Szt-Anna	7.24	6.08
Zimánd-Ujfalu	7.44	6.30
Ötvén	7.50	6.35
ARAD érkezik	8.09	6.52

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	9.00	7.40
Csermő érkezik	10.00	8.40

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4.50	3.30
Borosjenő érkezik	5.50	4.30

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvar.
121/94. I/c. szám. 74. 1—x.

Pályázati hirdetmény.

Sósav, horganyhulladék és talpfajelző szegek szállítására.

A nagyváradi talpfa telítő telep részére 1894. évi március hó 20-tól 1894. évi szeptember hó végéig 1730 q. (100 kgr.) sósavra, 284 ezer drb horganyzott talpfajelző szegre, és 346 q. (100 kgr.) horganyhulladékra lévén szükség, ezen mennyiségek szállításának biztosítása céljából ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Szállító köteles, ha kívánatik, — a neki átengedett mennyiség 25%-ával többet is az ajánlati egységgel szállítani, mely kívánalomról azonban szállító az üzletvezetőség által, még június hó vége előtt fog értesíttetni.

A szállítás a m. kir. államvasutak részére érvényben levő 129,381/91. szám alatt kiadott általános anyagszállítási feltételek és a jelen kiírás alkalmával 121/94. sz. a. szerkesztett pályázati feltételek szerint eszközölendő.

A fentemlített szállítási feltételek a ma-

gyar kir. államvasutak összes üzletvezetőségénél naponta megtekinthetők, vagy posta útján a m. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtárából 25 kr vételár lefizetése mellett megszerezhetők.

Ajánlati munkát és a 121/94. számú pályázati feltételek és a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél díjmentesen kaphatók, vagy onnan posta útján kérhetők.

Mindegyik ajánlattevőről feltételeztek, hogy a fennebb említett feltételeket ismeri és azokat egész terjedelmében elfogadja.

Az ajánlati mintán a szállítandó anyagok gyártási helye kitüntetendő.

Az egységi ár ajánlati mintán látható egység szerint minden anyagnál külön-külön számokkal és betűkkel kiteendő.

Az 50 kros magyar bélyeggel ellátott és bepecsételt ajánlatok következő külsőcímmel: „Magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének.

Kolozsvárt.

„Ajánlat talpfa telítő anyagok szállítására 121/94. számhoz.”

1894. évi február hó 20-án déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség anyag és leltár beszerzés osztályához benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban f. évi február hó 19-én déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárára leendő.

Az ajánlatot az egyes anyagok egész kiírt mennyiségére, vagy annak tetszés szerinti részletére lehet tenni.

A magy. kir. államvasutak részére határozottan fenntartatik a jog, hogy az ajánlatok közt minden tekintet nélkül az arra és feltételekre szabadon választhasson, továbbá hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmenyiséget szállítást is átengedhesse az esetben, ha az ajánlat világosan nem az egész mennyiség szállításának elnyerése s kiadása mellett tétetett, és végre, hogy a cél elérésére bármily más irányú intézkedést is teheszen.

Egyidejűleg fenntartja magának az üzletvezetőség azon jogot is, hogy addig, amíg az ajánlatok fölött döntőleg határozza, egyes ajánlkozóknál az ajánlati árak mellett megrendeléseket teheszen.

Az illető ajánlkozók ezen megrendeléseket teljesíteni köteleztetnek anélkül, hogy ebből folyólag valamely szállításnak végleges átengedését követelhetnének.

Kolozsvárt, 1894. január hóban.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államvasutak.

184137 C. II.

Hirdetmény.

Oszták. magyar-svájci vasuti kötelek.

Az I. számú pótlék életbeléptetése a gabonadij szabáshoz.

1894. évi január hó 1-vel a fenti kötelek forgalomban az 1893. szeptember 1-től érvényes III. rész 2 díjszabási füzetéhez (gabona díjszabás) az I. pótlék lép érvénybe, mely a díjszabási határozmányok módosítását kiegészítések il etve helyesbítéseket tartalmaz.

A pótlék a részvasutaknál 10 fillérért megszerezhető.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részvasutak nevében is.

Budapest, 1894. január hóban.

Az igazgatóság.

Kivágni!

Sok ezer ember szenved a

galandféreg

valamint másféle giliszta bajokban.

A közönség érdekében és soknak kívánatára közlöm ezen betegségnek ismertető jeleit. Giliszta és gilisztareszeknek eltávolodásán kívül megnevezett betegségeket következőképpen lehet megismerni: arcszín változása, homályos tekintet, kék gyűrűk a szemek körül, letapadó nyelv, emésztési zavarok, étvágyhiány, változóvá mohó éhséggel, émelygés, sőt ájulás és szédülés különösen éhgyomorral, egy csomócskának nyakig való feltódulása, nyálka tömörülés, test dagadtsága, gyomorsavak, gyomorégés, gyakori böfögés, kolika, korgás, hullámszerű mozgások, szuro-szívó fájdalmak s a belekben ismétlődő szurások, szivdobogás, vérkeringésben előforduló zavarok, különösen hőgyeknél, többszöri váratlanul beálló fejfájás, buskomorság, életuntság, elkeseredettség. Azért ajánlom ezen könnyű kísérletet megtenni.

Ezen, kik magukat sápkórosoknak, mell-, gyomorbetegeknek továbbá tüdővészben levőknek vélték, az én általam ajánlott kísérlet által kiépültek, miután galandféregbajban szenvedőknek más gyógymód nem létezik, mert csak az egészséges vérképzés helyreállítása természetes gyógymódja minden bajnak.

Ezen ártatlan gyógymód 2 óráig tart csak, a foglalkozás meggátítása nélkül.

Tudakozódásokra csakis levélbélyeg melléklékével adok felvilágosítást. Több mint 1000 köszönet levél bizonyítja említett gyógymódom hasznosságát.

Mohrmann Rich. Emil, Hamburg,

Colonnaden 68. I. 8 6—8

PSERHOFER J.-féle gyógyszerár

BÉCSBEN, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. „zum goldenen Reichsapfel.”

Vértisztító labdacok, ezelőtt általános labdacok neve alatt; ez

utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszertől készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok háziszertől ajánlatnak és ajánlatnak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kolika, vértőlulások, aranyér, bélrités és hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénységre s az abból eredő bajoknál is: így sápkór, idegesség, száraz fejfájások stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legsebébb fájdalomokat sem okozzák s ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaírástól, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozzáuk intéztek, ezen helyen csak néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacokat egyszer használ a, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április 30-án.

Tisztelt Pscherhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 takeresetet az ön felvilágosító vértisztító labdacokból utánvéttel. Fogadja az uton is a legmélyebb köszönetemet labdacok csodálatos hatásáért. Maradok teljes tisztelettel Pawlitzki Ferenc, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Flödnik mellett, 1897. szept. 12-én

Tekintetes ur!

Isten akaratára volt, hogy az ön labdacokai kezem közé kerültek, melyeknek hatásait ezennel megírom: Én gyermekágyban meghaltam olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam képes többé végezni és bizonyára már a holtak közt voltam, ha az ön csodálatos vértisztító labdacokai engem nem mentettek volna meg. Az isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifos Teréz.

Bécs-Ujhely, 1897. nov. 9-én

Mályan tisztelt ur!

A legforróbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorfájásban és vizkórban, már életét is megadta, melyről egyébként le is mondtam, midőn véletlenül egy dobozt kaptam az ön kitűnő vértisztító labdacokból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legjobb tisztelettel

Weinzeittel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1899. márcs. 27. Tekintetes ur!

Alulírott ismételnék her 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacokból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat ahol csak alkalmam nyílik a szenvedőknek legmélyebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia 1898. okt. 6. T. ur!

Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacokból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacokainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely enem 8 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacok csakis a Pscherhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához” címzett gyógyszerárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmastatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbi beküldésénél (mi legjobban postautalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr. 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr. 4 csomag 4 frt 40 kr. 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánzóttak; ennek következtében kértük csakis Pscherhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők va-

lódinak, melyeknek használati utasítása a Pscherhofer J. név aláírásával fekete színben és minden egyes doboz fedelén ugyanaz aláírással vörös színben van elírva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos szer, minden köszvényes és csúszó bajok, u. m.: gerinc-egy bántalom, tagzsárgaság, ischias, migraine, ideges fogfájás, fűfájás, fülzúgás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pscherhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz Steudel tanártól. Utas és mérges daganatoknál, ujjkakacs, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 téglény 50 kr. Bérmentes 75 kr.

Fagybalzsam Pscherhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentes 65 kr.

Utifűnyedv, egy általános ismert kitűnő házi-szer, hurut rekedtség, gőrsös köhögés stb. ellen. 1 üvegcse ára 50 kr. 2 üveg bérmentes 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek) megrontott gyomor, rossz emésztés és mindenemű alatti bajok ellen kitűnő háziszert. Egy üvegcével 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító só Bulrich A. W.-től. Kitűnő háziszert a rossz emésztés minden következményei, u. m.: fűfájás, szédülés, gyomorgörög, gyomorfájás, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalzam, 1 üveg 50 kr., egy kis üveg 12 krajczár.

Por a lábizzadá ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentes 75 kr.

Golyva-balzsam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 krajczár.

Helső vagy egészség-só kitűnő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerelhetők. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközölhetők, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentes csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.